

Metodika řešení situací profesní obrany při zabezpečení společenských akcí

The methodology of dealing with situations of professional defence in
safeguarding social events

Bc. Tomáš Cagaš

Diplomová práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Tomáš CAGAŠ**
Osobní číslo: **A09350**
Studijní program: **N 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Metodika řešení situací profesní obrany při zabezpečení společenských akcí**

Zásady pro vypracování:

1. Seznámit s problematikou profesní obrany, při zabezpečení společenských akcí, v podmínkách průmyslu komerční bezpečnosti.
2. Specifikovat základní situace profesní obrany pracovníků průmyslu komerční bezpečnosti, při zabezpečování společenských akcí sportovního charakteru.
3. Analyzovat hlavní situace profesní obrany v uvedeném prostředí.
4. Vyhodnotit a posoudit nejvhodnější postupy řešení situací profesní obrany.
5. Na specifikované situaci profesní obrany ukázat vhodné varianty jejího řešení.
6. Zpracovat základní metodiku řešení situace profesní obrany, pracovníkem průmyslu komerční bezpečnosti, v podmínkách zabezpečení společenské akce sportovního charakteru.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **ZÁKON č. 40/2009 Sb.: Trestní zákoník.**
2. **ADAMS, J. a kol. Jak přežít v betonové džungli (Street Surfoval). 1. vyd. Praha: Nakladatelství Armex, 2001. 357 s. ISBN 80,86244,19,9.**
3. **FIRST, R. BLAHUT, A. Sebeobrané modelové situace. 1. vyd. Praha: Policejní akademie, 1998. 78 s. Skripta 1057558.**
4. **KONEČNÝ, Alois. Sebeobrana a úpolová cvičení pro pokročilé. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997. 125 s. ISBN 80,7067,766 - x**
5. **LEVSKÝ, V. L. 500 chvatů sebeobrany. 2. doplněné vydání. Bratislava: Obzor, 1968. 314 s. 1120 / I 66.**

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání diplomové práce:

25. února 2011

Termín odevzdání diplomové práce:

27. května 2011

Ve Zlíně dne 25. února 2011

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.

děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.

ředitel ústavu

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá metodikou řešení situací profesní obrany při zabezpečení společenských akcí. Je rozdělena na dvě klíčové části - teoretickou a praktickou. V teoretické části jsou formulovány základní pojmy spojené s profesní obranou na sportovních společenských akcích a definovány právní aspekty. Dále se zabývá analýzou nejběžnějších situací profesní obrany. Praktická část informuje o výcviku a poukazuje na jeho velkou důležitost u pracovníků v průmyslu komerční bezpečnosti. Hlavní část popisuje specifickou situaci a ukazuje vhodnou variantu úspěšného řešení profesní obrany. Pro lepší názornost jsou důležité body diplomové práce doplněny vhodným obrazovým materiálem.

Klíčová slova: profesní obrana, nutná obrana, výcvik, výtržník

ABSTRACT

This thesis deals with the methodology of dealing with situations of professional defense in safeguarding social events. It is divided into two key parts - theoretical and practical. In the theoretical part the legal aspects are defined and the basic concepts are formulated along with the defense of professional sport and social events. It also deals with the analysis of common situations of professional defense. The practical part provides information about training practice and refers to its great importance for workers in the commercial security industry. The main section describes the specific situation and shows a suitable variant of successful solution of professional defense. For better illustration, important points of the thesis are accompanied by appropriate visual material.

Keywords: professional defense, self defense, training, troublemaker

Děkuji vedoucímu práce panu Ing. Zdeňku Maláníkovi za cenné rady a čas, který mi věnoval při konzultacích.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1. PROBLEMATIKA A FAKTORY PROFESNÍ OBRANY	12
1.1. ZÁKLADNÍ POJMY	12
1.1.1. Konfliktní situace	12
1.1.2. Přestupek	12
1.1.3. Trestný čin	13
1.1.4. Výtržnictví	13
1.1.5. Sebeobrana	14
1.1.6. Profesní obrana	14
1.1.7. Divácké násilí na hromadných sportovních akcích	15
1.2. PRÁVNÍ ASPEKTY	16
1.2.1. Nutná obrana	16
1.2.2. Zadržení	17
1.2.3. Neposkytnutí pomoci	18
1.2.4. Krajní nouze	18
1.2.5. Porovnání nutné obrany a krajní nouze	19
1.3. FAKTORY PROFESNÍ OBRANY	20
1.3.1. Prostředí	20
1.3.2. Psychika	23
1.3.2.1. Stres	23
1.3.2.2. Strach	24
1.3.2.3. Úleková reakce	25
1.3.3. Čas	25
1.3.4. Směr útoku	26
1.3.5. Způsob útoku	27
2. ANALÝZA SITUACÍ PROFESNÍ OBRANY	28
2.1. ZÁKLADNÍ DĚLENÍ SITUACÍ	28
2.1.1. Bezkontaktní řešení situací	29
2.1.2. Kontaktní řešení situací profesní obrany	29
2.1.3. Obranné a ochranné prostředky	30
2.1.3.1. Teleskopický obušek	30
2.1.3.2. Tonfa	31
2.1.3.3. Ochranné prostředky	32
2.2. OBRANNÁ SITUACE	33
2.2.1. Gradování situace	33
2.2.2. Taktické postupy řešení profesní obrany	34
2.2.3. Ukončení obrany	35
2.3. ANALÝZA NEJBĚŽNĚJŠÍCH SITUACÍ	36
2.3.1. Slovní útok	36
2.3.2. Útok vrháním předmětů	39
2.3.3. Fyzická potyčka	42
II PRAKTICKÁ ČÁST	45

3. TEORETICKÁ A FYZICKÁ PŘÍPRAVA PRACOVNÍKU SBS	46
3.1. VÝUKA PROFESNÍ OBRANY	46
3.1.1. Fyzická zdatnost.....	47
3.1.2. Fyzická odolnost	48
3.1.3. Technická příprava.....	50
3.2. ÚDEROVÉ ZÓNY LIDSKÉHO TĚLA	53
3.3. PROTIÚTOKY	55
3.4. ODVÁDĚNÍ POMOCÍ TELESKOPICKÉHO OBUŠKU	56
4. VARIANTY ŘEŠENÍ PROFESNÍ OBRANY	59
4.1. SPECIFICKÁ SITUACE PROFESNÍ OBRANY	59
4.1.1. Situace beze zbraně	59
4.1.1.1. Reakce na přímý úder	60
4.1.1.2. Reakce na přímý kop	61
4.1.2. Situace s obraným prostředkem	63
4.1.2.1. Reakce na přímý úder	64
4.1.2.2. Reakce na přímý kop	66
4.2. METODIKA ZABEZPEČENÍ SPOLEČENSKÝCH AKCÍ	68
5. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	69
5.1. ÚDAJE Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	69
5.2. ZPRACOVANÉ VÝSLEDKY	70
ZÁVĚR.....	76
ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ.....	78
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	80
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	81
SEZNAM OBRÁZKŮ	82
SEZNAM GRAFŮ	83
SEZNAM TABULEK.....	84
SEZNAM PŘÍLOH.....	85

ÚVOD

Diplomová práce je zaměřena na metodiku řešení situací profesní obrany při zabezpečení společenských akcí z pohledu průmyslu komerční bezpečnosti. Cílem této práce je ucelit soubor informací pro soukromé bezpečnostní agentury, které chtějí začít zabezpečovat pořádek na rizikových společenských akcích. Nebo pro bezpečnostní agentury, které chtějí zlepšit kvalitu vykonávané práce. Toto téma se také vyznačuje velkým nedostatkem dostupné literatury. Mým záměrem je zlepšit informovanost, odbornost a kvalitu prováděné práce u pracovníků v soukromých bezpečnostních agenturách. Tato práce obsahuje informace pro vedoucí i pro samotné zaměstnance bezpečnostní agentury.

Diplomová práce je zaměřena nejvíce na zabezpečení fotbalových utkání, protože se zde trestné činnosti jako výtržnictví, vyskytují s největší frekvencí. To je způsobeno tím, že žádný sport nemá tak velký počet radikálních fanoušků jako fotbal.

Důvodů, proč jsem si toto téma vybral je hned několik. Mnoho let jsem se pracoval jako pracovník bezpečnostní agentury a zajišťoval jsem klid a pořádek na rizikových sportovních utkáních. Za tuto dobu jsem získal názor, že firmy dostatečně nevěnují profesnímu výcviků svých zaměstnanců. Ti jsou ve většině případů nezkušení a mají malé odborné znalosti. Jejich práce pak vypadá neprofesionálně a vrhá špatný stín na tento obor.

Další důvod zájmu o toto téma je, že se aktivně věnuji sebeobraně a bojovým sportům už od dětských let. Proto se v diplomové práci snažím předat své zkušenosti z dlouhodobého výcviku, z potyček, bojů a bitek.

Při psaní této práce využívám vědecké metody zpracovávání a to analýzu, syntézu a kompilaci. Všechny shromážděné informace jsem vyhodnotil a z nich vytvořil jednotlivé kapitoly. Pomocí syntézy jsem stanovil závěry v kapitolách.

Teoretickou část rozdělují do dvou kapitol. První kapitola se věnuje problematice a faktorům profesní obrany. Věnuje se důležitým faktorům při obrany, jako je prostředí a lidská psychika. Dále definuje se základními pojmy a zabývá se právní podporou pracovníků soukromých bezpečnostních agentur. Druhá kapitola rozebírá situace profesní obrany. Analyzuje tři nejběžnější obranné situace, do kterých se pracovníci bezpečnostních agentur mohou dostat. Je zde podrobně popsán průběh obranných situací a je navržena vhodná obrana pro členy bezpečnostní agentury.

Praktická část je věnována teoretické i fyzické přípravě pracovníků bezpečnostní agentury. Výcvik považuji za nejdůležitější faktor, který ovlivňuje chování a výkon práce u všech pracovníků. Dále je zde popsána specifická situace profesní obrany, kde jsou popsány vhodné varianty řešení proti pěstnímu útoku na pracovníka bezpečnostní agentury.

Všechny zde uváděné situace i popisy jejich řešení vycházejí z mých poznatků při práci v tomto oboru. Tato práce vznikla díky mým získaným zkušenostem v mnohaleté praxi a také mé disciplíně při tisících hodinách strávených tréninkem.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. PROBLEMATIKA A FAKTORY PROFESNÍ OBRANY

Kapitola vymezuje základní pojmy a jejím cílem je nás seznámit s právními aspekty a faktory profesní obrany.

1.1. Základní pojmy

Abychom pochopili celkovou problematiku na hromadných sportovních akcích musíme se seznámit se základními pojmy.

1.1.1. Konfliktní situace

„V našem případě vzniká tehdy, když hrozí útok od výtržníka. Snažíme se proto chovat podle taktických zásad. Musíme zvýšit pozornost a připravit si zbraň do obranné pozice. Mít vedle sebe spolupracovníky a postavit se na vhodné místo pro potyčku. Nejlépe na místo kde jde dobře manévrovat a mít zajištěnou cestu pro ústup. Nemít strategicky špatné postavení (např. být pod výtržníky, kteří jsou na schodech). Musíme používat nejvýhodnější obranné a technické prvky. V našem případě musíme držet dostatečnou vzdálenost od útočníků (jinak nás mohou vtáhnout do rozvášněného davu výtržníků) a nenechat se napadnout z boku nebo zezadu. Nejdůležitější roli hraje opět výcvik, dovednosti a všeobecná kooperace členů soukromých bezpečnostních agentur.“[6]

1.1.2. Přestupek

„Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích § 2 Přestupek

(1) Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.

(2) Přestupkem není jednání, jímž někdo odvrací

a) přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem nebo

b) nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben zřejmě stejně závažný následek než ten, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak.“ [9]

1.1.3. Trestný čin

„§ 13 Trestný čin

(1) Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.

(2) K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.“ [5]

Trestný čin je akt, kdy pachatel základním způsobem narušuje, ohrožuje nebo poškozují státem chráněné zájmy. Rozdělujeme trestné činy podle závažnosti do dvou skupin, na přečiny a zločiny.

1.1.4. Výtržnictví

„§ 358 Výtržnictví

(1) Kdo se dopustí veřejně nebo na místě veřejnosti přístupném hrubé neslušnosti nebo výtržnosti zejména tím, že napadne jiného, hanobí hrob, historickou nebo kulturní památku, anebo hrubým způsobem ruší přípravu nebo průběh organizovaného sportovního utkání, shromáždění nebo obřadu lidí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) opětovně, nebo

b) jako člen organizované skupiny.“ [5]

Z definice zákona vyplývá, že výtržníci jsou odrůda vandalů a scházejí se na sportovních utkáních. V mé diplomové práci často používám pojem výtržník, protože je to nejvhodnější pojmenování skupiny těchto „milovníků sportů“.

1.1.5. Sebeobrana

Sebeobrana je činnost, kterou můžeme použít, když je napaden náš zákonem chráněný zájem. Můžeme bránit život, zdraví, majetek, svobodu a čest. Beze zbraně se bráníme pomocí úderů, kopů a chvatů. Se zbraní pomocí střelné zbraně nebo nože.

Máme tři možnosti jak se zachovat v případě napadení.

Pasivně: Snažíme se alespoň něco udělat. Pokusíme se přinejmenším poprosit útočníka o slitování.

Psychologicky: Zde se snažíme znechutit útočnickovi a donutit ho aby přemýšlel o svém činu. Velmi účinná obrana pro ženy je pomočení nebo pokálení.

Fyzicky: Použijeme veškeré možné prostředky, improvizované zbraně a možnosti abychom se dostali pryč z nastalé situace. Nejsou zde žádná pravidla, proto žádná věc není zákeřná. Funguje přilákání útočníka, vlídným slovem ho vyvedeme z koncentrace, poleví v pozornosti a poté se tvrdě fyzicky bráníme.

Pokud se musíme bránit, nikdy se neříkejme na útočníka jako na živou bytost. Musíme se na něj dívat jako na cíl, který musí být eliminován. Výcvik bojových sportů přináší mnoho zkušeností a mění lidské vnímání. Pokud nezkušený člověk vidí na první pohled většího a silnějšího protivníka, jeho negativní myšlenky mu porušují koncentraci, budí nejistotu a strach. Prakticky už prohrál, ještě před začátkem samotného boje.

1.1.6. Profesní obrana

„Profesní obrana je klíčovým pojmem pro pracovníky v průmyslu komerční bezpečnosti. Je to obrana při výkonu povolání příslušníku soukromých bezpečnostních službách. V profesní obraně bráníme cizí zájmy, tedy cizí zdraví nebo majetek.“ [6]

Pokud by pracovníci bezpečnostních agentur nezvládli zákrok a chránili by si vlastní život, nejednalo by se už o profesní obranu, ale o sebeobranu. Ovšem sebeobrana není jejich prvotním posláním. Profesní obrana je omezena dobou pracovního poměru.

1.1.7. Divácké násilí na hromadných sportovních akcích

„Divácké násilí je negativním společenským fenoménem, který znamená významnou a znepokojující formu narušování veřejného pořádku. Evropská úmluva o diváckém násilí a neslušném chování při sportovních událostech a zvláště při fotbalových zápasech definuje divácké násilí jako jednání osob v souvislosti se sportovní akcí, které může způsobit nebo působí fyzickou újmu osobám, škodu na majetku nebo narušuje veřejný pořádek. Vládou schválený koncepční materiál k řešení problematiky diváckého násilí z července 2008 z této definice vychází a dále rozvádí, že takové jednání se nemusí uskutečnit jen na stadionu, ale také v jeho okolí, případně při dopravě a přesunu fanoušků. Toto jednání je často plánované a mívá opakovaný či manifestační charakter. Tyto charakteristické znaky diváckého násilí mohou mít různou formu intenzity s ohledem na to, kdo se tohoto jednání dopouští. Nejvýrazněji je tato charakteristika patrná u organizovaných skupin radikálních fotbalových fanoušků tzv. hooligans.

Základním znakem, vymezujícím projevy diváckého násilí je tak jednání víceméně ohraničené skupiny osob, jejíž hlavní sjednocující prvek tvoří příslušnost k určitému klubu či k reprezentaci určité země. S diváckým násilím bývají spjaty konkrétní formy protiprávního chování jako např. rasistické projevy, poškozování majetku či chování ohrožující ostatní osoby na stadionu i mimo něj, včetně např. hráčů nebo rozhodčích (rvačky, vrhání předmětů na hrací plochu, vstup na hrací plochu...). Divácké násilí proto není jednodušou problémovou aktivitou, ale spíše se jedná o souhrn více problematických jevů. V České republice se případy diváckého násilí vyskytují nejvíce v souvislosti s konáním fotbalových utkání, avšak nelze říci, že by divácké násilí bylo výhradní doménou fotbalu. Z dalších odvětví, která se s diváckým násilím potýkají (avšak oproti fotbalu v malém počtu případů), lze zmínit futsal a lední hokej. Stejně tak pravidla, která byla nově zavedena legislativními úpravami v souvislosti s naplňováním koncepce boje proti diváckému násilí, se netýkají pouze fotbalu, ale dopadají různou měrou na všechny subjekty, které se pořádáním a organizací sportovních podniků zabývají. Přesto je v dalším textu věnován největší prostor právě diváckému násilí při fotbalových utkáních, protože vzhledem k výše uvedenému se hlavní jednání vedla s fotbalovými kluby, na které nová úprava dopadá nejintenzivněji.

Nejdůležitější je posílení preventivní formy spolupráce všech subjektů na tom, aby se podařilo eliminovat jakékoli protiprávní chování osob v souvislosti s konáním

sportovních utkání. Základem proto musí být důrazný efektivní postup vůči těm osobám, které využívají sportovní zápasy k tomu, aby se dopouštěli protiprávních jednání na straně jedné, ale také pozitivní a vstřícný přístup k neproblémovým fanouškům na straně druhé.“[10]

1.2. Právní aspekty

Pro pracovníky soukromých bezpečnostních agentur je značně důležité znát právní prostředí. Znalost právních aspektů zvyšuje úroveň profesionálního provedení profesní obrany. Bez těchto znalostí nemohou pracovníci bezpečnostních agentur dobře vykonávat svou práci.

1.2.1. Nutná obrana

„Nutná obrana dle § 29 trestního zákoníku: "čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku."

Patří mezi tzv. okolnosti vylučující protiprávnost, tzn. skutek, který by byl za normálních okolností posuzován jako trestný čin a ten kdo takový skutek spáchá, by byl potrestán, je za splnění určitých podmínek beztrestný.

Podmínky nutné obrany dle § 29 trestního zákoníku:

„1. útok ohrožuje společenské vztahy a zájmy chráněné trestním zákonem - život, zdraví, majetek

- obránce může chránit své zájmy, ale i zájmy někoho jiného
- zpravidla se jedná o útok člověka, vyloučen však není ani útok poštvaného zvířete
- obrana vždy směřuje proti útočníkovi, je-li jich více, proti kterémukoli z nich
- nejde o nutnou obranu, napadají-li se osoby vzájemně
- nutná obrana není přípustná proti záměrně vyprovokovanému útoku

- musí se jednat o útok skutečný (reálný) nikoli domnělý, nesmí jít o žert, hru

2. útok přímo hrozí nebo trvá - nutná obrana není přípustná proti připravovanému útoku, který ještě bezprostředně nehrozí

- "přímo hrozící" - který má bezprostředně nastat, není třeba, aby už začal, není třeba čekat. Za podmínku nutné obrany je možno považovat i pokus o trestný čin
- "trvajících" - útok již uskutečňovaný ale ještě neukončený - např. útočník se zmocnil násilím věci a s kořistí odchází - odnášení kořisti je ještě útokem. Proti ukončenému útoku již není nutná obrana přípustná.

3. přiměřenost obrany - "zjevně" - očividně hrubý nepoměr ke způsobu útoku - na první pohled je jasné, že obrana k odvrácení útoku nebyla potřebná v takové intenzitě. Obrana musí být silnější než útok. Lze způsobit útočnickovi i větší škodu, než hrozila z jeho útoku, ale nesmí být mezi nimi hrubý nepoměr. Srovnání užitých prostředků útočníka a obránce, způsob jejich užití a výsledek. Není nutno se omezit na pasivní odrážení útoků a ustupování – lze se i aktivně bránit. Ani aktivní obranou se nestává z obránce útočník.

Vybočení (exces) z podmínek nutné obrany:

- obrana byla zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku
- obrana nebyla s útokem současná (útok ještě nehrozil nebo byl již ukončen)
- byl odvrácen neexistující „(domnělý útok)“ [7]

1.2.2. Zadržení

„§ 76 odst. 2 Trestního řádu

Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu. Příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [5]

Mnohdy je potřeba zadržet výtržníka přistiženého při páchání trestného činu, na fotbalových stadionech se nejčastěji jedná o demolici cizího majetku, a předat dotyčného výtržníka policii ČR. Tento zákon je velmi důležitý, protože zadržení osob páchajících výtržnosti nebo zadržení zlodějů je častou náplní práce pracovníků bezpečnostních agentur.

1.2.3. Neposkytnutí pomoci

„§ 150 Neposkytnutí pomoci

(1) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“ [5]

1.2.4. Krajní nouze

„§ 28 Krajní nouze

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ [5]

„Podmínky krajní nouze dle §28 tr. zákoníku:

- odvrací se nebezpečí
- nebezpečí hrozí přímo, tj. bezprostředně
- nebezpečí nelze za daných okolností odvrátit jinak

- způsobený následek nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil
- ten, komu nebezpečí hrozí, nemá povinnost ho snášet“ [8]

1.2.5. Porovnání nutné obrany a krajní nouze

„Porovnáme-li nutnou obranu a krajní nouzi, pak zjistíme, že rozdíl mezi nimi je v příčině odvracení útoku. V případě nutné obrany je odvracen útoku osoby, avšak u krajní nouze jsme vystaveni nebezpečí jinému než útoku člověka. Je to nebezpečí plynoucí z přírodních vlivů, energií, strojů, zvířat atd.

Další zásadní rozdíl mezi nutnou obranou a krajní nouzí je ve způsobeném následku. Zatímco jednání v nutné obraně připouští jakýkoli následek, jednání v krajní nouzi následek omezuje. Jednáním v krajní nouzi tedy nesmí vzniknout stejná nebo větší škoda nežli-ta, která hrozila.“ [6]

NUTNÁ OBRANA	KRAJNÍ NOUZE
Útok	Nebezpečí
způsobená škoda útočnickovi samému	škoda způsobená komukoliv, i tomu, kdo je bez viny
přípustnost způsobení i větší škody útočnickovi	škoda musí být zásadně jen menší, aby to mělo vůbec smysl
není nutno hledat jiné způsoby vyhnoutí se útoku	je nutno hledat i jiné způsoby, jak se nebezpečí vyhnout

Tabulka 1: Porovnání nutné obrany a krajní nouze

1.3. Faktory profesní obrany

Cílem bezpečnostních agentur je vykonávat práci co nejlépe a vystupovat co nejprofesionálněji. Zabezpečování hromadných kulturních akcí je mnohdy rizikovým povoláním. Na správné provedení vykonávané práce působí mnoho faktorů, se kterými se pracovník bezpečnostní agentury musí vyrovnat. Prostředí a atmosféra na pracovníky ostrahy nepůsobí zrovna konejšivě, početný dav výtržníků útočí na naši psychiku, vyvolává v nás emoce, strach a způsobuje nám stres. Cílem této kapitoly je popsat prostředí, ve kterém pracovníci bezpečnostních agentur pracují. Dále popsat okolnosti ovlivňující výkon práce z hlediska psychické zátěže a faktory ovlivňující efektivnost řešení obranných situací.

1.3.1. Prostředí

Prostředí na fotbalových stadionech je velice specifické. V dnešní době mají stadiony v České republice oddělené sektory pro různé druhy návštěvníků. Klasický fanoušek milující fotbalová utkání, bez potřeby vyvolávat konflikty, má možnost volného pohybu po stadionu. Při svém pohybu by se ale neměl dostat mezi problémové fanoušky. Problémoví fotbaloví fanoušci a výtržníci mají vyhrazené prostory, tzv. kotle. Tyto sektory jsou izolovány mechanickými zábrannými systémy, jako jsou betonové zdi, železné mříže, ploty, různé druhy hrazení a sítě. Tato místa jsme nazývali žargonem klece.

Klece poskytují určitý stupeň ochrany proti proniknutí mimo tyto sektory. Často jsem pracoval právě v těchto rizikových sektorech a měl jsem zde na starost zabezpečení pořádku. Atmosféra je zde velice zvláštní a nahání nezkušeným pracovníkům nebo nováčkům strach. Např. na fotbalovém stadionu Slovácko je jen jeden vchod z vysokých ocelových mříží, který na konci fotbalového utkání slouží jako východ. Úzký průchod na tribunu kotle je ohraničen z jedné strany vysokou betonovou zdí a z druhé strany mohutným mřížovým plotem. Okolo celé tribuny je postavený silný plot, který proti přezení chrání síť natažená až ke střeše stadionu. Uvnitř celého prostoru jsou pouze záchody a zamřížované okýnko, ve kterém si fotbalový výtržník může zakoupit pivo a párek. Toto prostředí je až na malé detaily podobné jako na mnoha stadionech v České republice. Nevýhodou pro pracovníky ostrahy je, že pokud vzniknou v tomto sektoru výtržnosti, čelí vždy velké přesile a přitom mají k dispozici jen malý prostor pro pohyb

a prakticky odtud nemohou v případě potřeby utéci. Toto prostředí připomíná vězení a na nováčky působí depresivně. Spousta kluků neměla dostatečnou psychickou odolnost na to, aby v tomto prostředí mohli pracovat a hledali si jinou práci. Zcela odlišný charakter mají např. okresní hokejová utkání. Stadion není nijak rozdělen do sektorů a každý může jít kamkoliv, tím pádem jsou fanoušci uvnitř pomíchaní. Ovšem na takovýchto utkáních se naštěstí jen málokdy vyskytují fanoušci, kteří chtějí páchat výtržnosti.

Mě osobně fotbal příliš nepřitahuje, takže je pro mě těžké popsat atmosféru fotbalových utkání ze sportovního hlediska. Zjednodušeně lze říci, že velká masa lidí výrazně posilněných alkoholem, z plných plic devadesát minut křičí, zpívá povzbuzující chorály svého klubu, sprostě nadává, skáče a pije jedno pivo za druhým. Zajímavé je spíše to, jak tuto atmosféru prožívají pracovníci bezpečnostních agentur. Výtržníci mají mnohdy obrovskou početní převahu. Velice často i více než 30 : 1. Stojíte tam, cítíte obrovskou energii vycházející z toho masivního davu lidí, neustále posloucháte agresivní nadávky a výhrůžky na vaši adresu. Také si dáváte veliký pozor na předměty, které na vás výtržníci házejí. Napůl vypitý kelímek s pivem patří k nejrozšířenější munici výtržníků. Vy musíte klidně stát a snášet letící pivo, která vás smáčí, všechno ulepí a poté smrdí. Mnohdy vaši kolegové z různých důvodů neudělají nebo nejsou schopni pořádně provést osobní prohlídku výtržníků na vstupu.

Na stadionu ve Zlíně je specifické to, že před vstupem do kotle hostů vede stará rozpadlá cesta vysypaná štěrkem a sutí. Stalo se tedy, že jako naprostý nováček jsem tam stál a jen uhýbal před kameny, štěrkem a kusy cihel. Hodně potyček mezi ochrankou a výtržníky se děje mimo tribuny a objektivy kamer. Největší množství potyček jsem zažil právě na úzké přístupové cestě na tribunu nebo na schodech vedoucích na tribunu. Mnohdy jsme i proti přesile dokázali udržet pořádek. Jednou jsme ovšem byli zatlačeni obrovskou přesilou výtržníků do kouta klece a nemohli se odtud dostat. Před pořádným výpraskem nás naštěstí zachránila až pořádková jednotka policie ČR přivolaná majitelem bezpečnostní agentury. I tak si mnozí z nás dlouho lízali rány a někteří po takovém zážitku s touto prací skončili.

Na obrázku jsme v obrané situaci, kdy se výtržníci snažili vyvrátit hrazení z železných mříží a dostat se na hrací plochu. Jde vidět, že mám nachystanou tonfu a chystám se jí poklepat na prsty výtržníků a zamezit tak vyvracení hrazení. Dav výtržníků zničí bez problémů i takto silné železné hrazení.

Obr. 1: Klec na fotbalovém stadionu [11]

Další provokace na potyčky vyvolávají výtržníci zapalováním různých objektů na stadionu, jako jsou např. plastové sedačky. Na ochrance je pak přijít tam a uhasit oheň, dokud je ještě malý. Tím, ale musíme vejít přímo do prostoru mezi výtržníky a dostat se poté odtud pryč je často velice komplikované. Jedna taková úsměvná příhoda se stala, když kolegovi výtržníci strhli z hlavy ochrannou helmu a než jsem ho za opasek stáhl nazpět mezi nás, dostal velkou ránu do čela. Druhý kolega stačil prilbu zachránit, ale poškozenému kamarádovi to čelo tak napuchlo, že si helmu pak nemohl skoro ani nasadit. Naštěstí až na bouli se mu nic vážného nestalo.

Z tohoto popisu si čtenář může vytvořit vlastní názor na prostředí a atmosféru, ve které pracovníci zabezpečující sportovní hromadné akce musí pracovat. Je to zajímavá práce, při které si člověk užije spousty legrace a adrenalinu.

1.3.2. Psychika

Psychika je pojem, který lze jen obtížně přesně formulovat, a to i podle různých psychologů. Nejčastěji používáme pro psychiku souznačné slovo mysl. Pracovníci v průmyslu komerční bezpečnosti, kteří nezanedbávají fyzický trénink, mnohdy zanedbávají i psychickou přípravu. Pokud pracovníkovi bezpečnostní agentury selže psychika, nezvládne pak konfliktní situaci a může dostat sebe i své kolegy do špatné situace. Profesní obrana nebo sebeobranná situace vyvolává v každém z nás velice silnou psychickou zátěž. Tato psychická zátěž se projevuje ztrátou racionálního myšlení a omezením schopnosti koordinovaného pohybu, strnulost. Člověk se přitom potí studeným potem. Tím se tělo chrání před návalem negativních emocí. Tento stav se negativně projevuje nesoustředěností, třesem rukou i nohou a nepříjemným svazujícím pocitem v žaludku. Každý člověk reaguje v krizové situaci jinak, záleží na odolnosti jedince, na jeho vrozených dispozicích a v neposlední řadě na výcviku.

Při psychické zátěži, v našem případě profesní obraně, dochází k zvýšení hladiny adrenalinu v krvi. Fyzicky reagujeme zvýšeným srdečním tepem a krevním tlakem. Svaly v těle tuhnou a zrychleným dechem přijímáme více kyslíku. Vše se děje proto, abychom byli připraveni na akci. Dochází také k lepšímu smyslovému vnímání a výrazně je zvýšen práh bolesti. V takové situaci pak dokážeme zvládnout velké fyzické výkony, kterých bychom nebyli za normálních podmínek schopni.

1.3.2.1. *Stres*

Stres lze jednoduše popsat jako napětí, namáhání, tlak. Stres můžeme definovat jako souhrn reakcí na fyzickou a duševních zátěž. Při stresu se začínají v těle zapínat obranné mechanismy, které mají za úkol donutit organismus jednat reflexivně a tím zajistit větší šanci na přežití. To má za následek skutečnost, že v takové situaci tělo zablokuje myšlení a organismus pak reaguje automaticky. Stres dělíme do dvou druhů. Na eustres a distres. První je pozitivní zátěž, kdy dosahujeme lepších výkonů. Druhá je negativní nadměrná zátěž, která nás může poškodit nebo může zapříčinit až úmrtí.

Existují metody jak stres odbourat nebo ho alespoň zmenšit na nižší úroveň. Snížit stres lze pomocí fyzické aktivity. V našem případě pohybem a pokračováním v profesní obraně. Tím dojde k vybití energie a uvolnění stresu. Pro ženy je nejvhodnější uvolňovat stres křikem. Při křiku dochází k uvolnění napětí a ještě tak lze přivolat pomoc, pokud by

žena byla např. přepadena. Aplikování těchto metod vede ke zlepšení koncentrace a ke správnému provedení profesního zákroku. Cíleným tréninkem bychom měli pracovníky bezpečnostních agentur naučit pracovat ve stresu. Pokud známe prostředí fotbalových potyček, jsme vycvičení a zdravě sebevědomí, můžeme provádět profesní zákroky s velkou efektivitou.

1.3.2.2. Strach

Strach je velice nepříjemná emoce, která vede k zatížení organismu pocitům tísně. Vzniká jako reakce na nebezpečnou situaci a hrozící nebezpečí. Strach nás nutí vyhnout nebo utéct před nebezpečnou situací. Poslední možností je, že se strach mění na agresi. Projevy na těle jsou podobné jako ve stresových situacích. Dochází k zblednutí, zvýšenému srdečnímu tepu a krevnímu tlaku.

Důležité je naučit se strach odbourávat. Pomáhá soustředit se na to, co mám dělat, v našem případě je jedná o správnou profesní obranu. Mozek tak nemá čas na přemýšlení a strach se tím potlačuje. Funguje také útočně křičet. Už po staletí bojovníci na bitevních polích měli své bojové pokřiky. Tím si zvedali odvahu a současně zastrašovali nepřítele. Pořádkové oddíly ruské policie vytváří hluk tlucením obušků do svých štítů. Tento proces má dvojitý psychologický efekt, zvedají si odhodlání pro vytvoření pořádku na stadionu a ubírají tím odhodlání fotbalových výtržníků bojovat. Poslední metodou odbourání strachu je, že vtáhneme do této psychicky náročné situace svého kolegu. Víme, že problém neřešíme sami, ale někdo je v nebezpečné situaci s námi. To nám také dodává odvahu a odhodlání provádět profesní obranu. Pokud není strach přehnaný a až panický, zvyšuje nám pozornost a zvyšuje požadovaný výkon. Ovšem pokud se při profesním zásahu proti fotbalovým výtržníkům bojíme, velice nám to ubírá na výkonu, protože strach nám bere odvahu a odhodlání.

Je potřeba mít přirozený respekt, ale nebát se. Ovšem nějaké to procento strachu v nás vždycky bude, protože jsme jen lidé. Strach nám v jisté míře pomáhá vyhnout se nebezpečí. Nikdy se strachu úplně nezbavíme, ale dokážeme se naučit jej ovládat, potlačit a využít větší síly proti útočníkům.

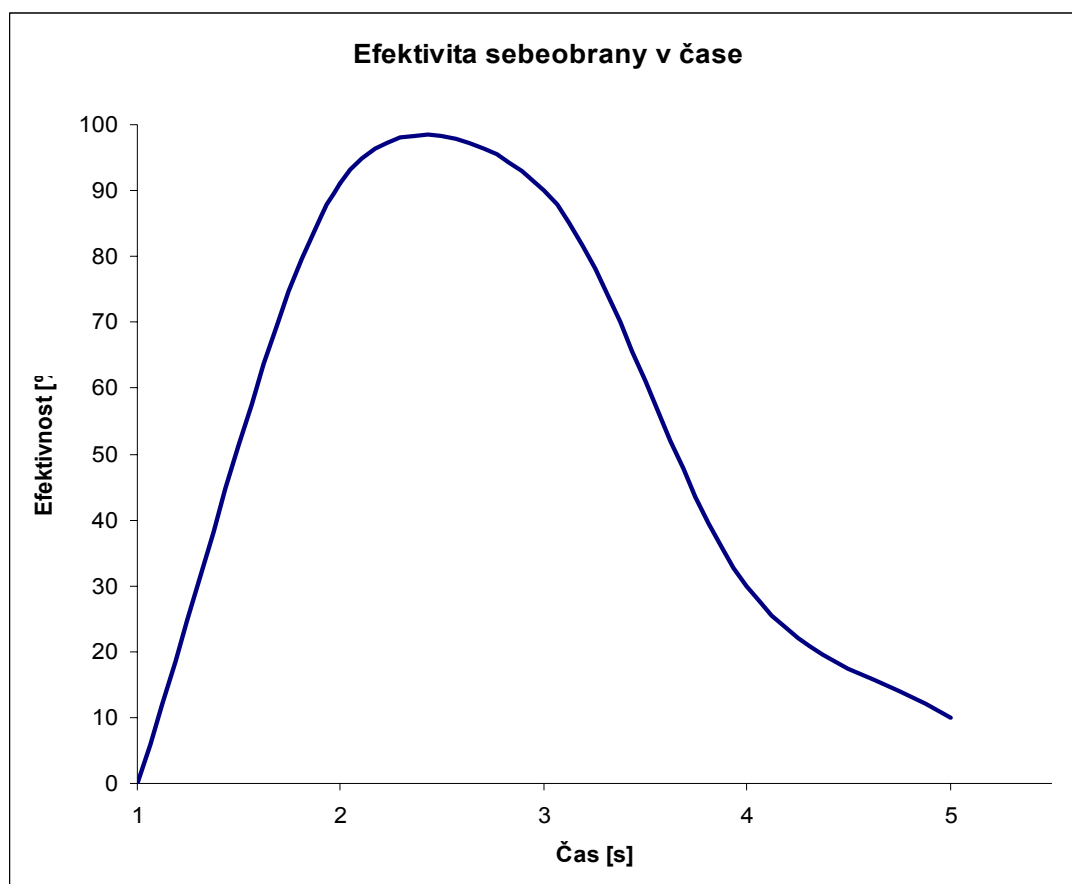
1.3.2.3. Úleková reakce

Úleková reakce je samovolná odezva organismu na překvapivý nebo náhlý nepříjemný popud. Úlek je časově omezený a po odeznění ohrožení zanikne. Tělo se vrátí do normálního stavu. Každý z nás někdy zažil úlek. Ať už nás někdo vystrašil, nebo jsme se někdy zalekli neočekávaného podnětu při řízení auta. Zajisté si pamatujeme, že jsme se v danou chvíli cítili ztuhlí a strnulí. Cítili jsme ztuhnutí páteře a popadali jsme dech. Tato reakce měla krátkodobý efekt. Pokud jsme se někdy lekli více, vedla reakce organismu až k znečitlivění celého těla. Efekt tohoto automatického reflexu vede k uvedení těla do rovnováhy v situaci ohrožení. V našem případě se musíme naučit ovládat úlek před slovními nebo fyzickými útoky ze strany výtržníků. Každý člověk reaguje jinak.

Nevycvičený člověk se pod fyzickým útokem lekne, ztuhne a není schopen dál pokračovat v profesní obraně. Je potřeba získat sebevědomí a nacvičit reakce pokud nás výtržník chce uhodit. Vše se také odvíjí od získaných zkušeností a pokud jsme vystaveni nebezpečné situaci často, zvykneme si na ně a reakci organismu v podobě chvilkového ztuhnutí již nepocítíme. V boji bychom za tu chvíličku ztuhnutí mohli zaplatit daň v podobě bolesti. Nejvíce nás opět ovlivňuje bojový výcvik.

1.3.3. Čas

Čas je důležitý faktor, který hraje velkou roli v efektivnosti obranných situací. Pokud máme čas vyhodnotit směr a způsob útoku, můžeme adekvátně reagovat na útok a tím se stává naše obrana efektivnější. V mnoha knihách zabývajících se sebeobranými situacemi je řečeno, že nejefektivnější řešení boje proběhne v čase do dvou sekund. Poté efektivnosti boje v čase klesá. Tento čas je dostatečný jen když můžeme využít nejefektivnější techniky v sebeobraně situaci. To ovšem vůbec neplatí pro pracovníky pracující v průmyslu komerční bezpečnosti. Při fotbalových výtržnostech nemůžeme používat nejefektivnější obranné techniky, protože by docházelo k těžkým zraněním výtržníků. Pokud by došlo k vyšetřování nastalé situace policií, mohla by policie dojít k závěru, že pracovníci bezpečnostní agentury použili nepřiměřenou sílu a následky profesní obrany byly nepřiměřené. Následoval by právní postih pracovníku bezpečnostní agentury. Proto se čas strávený v boji proti výtržníkům velice zvětšuje.

Graf 1: Efektivita sebeobran v čase

1.3.4. Směr útoku

Jedná se o nejdůležitější faktor obrany z hlediska taktiky. Pokud jsme schopni zaregistrovat směr útoku, můžeme správně reagovat a tím pádem se vyhnout útoku, blokovat útok a použít protiútok. Správně provedený obloukový kop je velice tvrdá a bolestivá technika. Pokud si včas všimneme, že na nás útočník útočí právě touto technikou, známe tedy směr útoku. Stačíme-li se vyhnout o pár desítek centimetrů, kop nás úplně mine nebo nebude mít tak silný a bolestivý účinek. Protože každá bojová technika má největší účinek jen v jedné fázi z celého jejího provedení.

„Vzdálenost mezi útočníkem a obráncem rozdělujeme do tří druhů. Distanční, střední a krátká. Distanční vzdálenost je taková, aby nás protivník nemohl jakkoliv zasáhnout, aniž by se přemístil nebo použil zbraň. Protivníka si v této situaci držíme více jak 150cm od těla. Na střední vzdálenost nás může útočník udeřit nebo kopnout bez zkrácení vzdálenosti. Hodnota se udává v mezích 150 – 70 cm. Nejčastěji v této situaci využíváme úderových technik a kopů. V boji na krátkou vzdálenost dělí protivníky

vzdálenost pod 70 cm. Útočník nás v této situaci může uchopit. Využíváme zde především úderu pěstmi, lokty, koleny, dále různé techniky pák a porazů.“[6]

Dalším ovlivňujícím faktorem je početní převaha výtržníků. Pokud jednoho výtržníka adekvátními technikami donutíme k ústupu, vystřídá jej někdo jiný z davu. Nejde odhadnout za jakou dobu se povede výtržnosti uklidnit. Někdy je to chvilka, někdy to trvá opravdu dlouho. Pro tyto časově náročné akce by měli být pracovníci bezpečnostní agentury řádně vycvičeni. Musejí mít hlavně dobrou fyzickou kondici a musejí se delší dobu správně koncentrovat na prováděný profesní zákrok.

1.3.5. Způsob útoku

Způsob útoku je faktor, který ovlivňuje složení útoku. Jedná se o přepad připravený nebo příležitostný, střetný boj. Také je ovlivňován počtem protivníků, místem, počasím atd. V neposlední řadě hraje roli vybavení útočníků zbraněmi, ale i vybavení obrannými a ochrannými prostředky pracovníků bezpečnostních agentur. V našem případě se vylučuje možnost přepadu, protože víme v jakém prostředí pracujeme. Počasí je velmi zvláštní faktor, který má ale obrovský vliv na práci ochranky na stadionech. V létě bývá vedro, které nám velmi komplikuje fyzickou aktivitu v obvyklých černých kombinézách nebo jiném tmavém oblečení. Pokud v zimě stojíme dvě hodiny, tak promrzeme a zvláště nám poté ztuhnou nohy a je velice obtížné absolvovat potyčku s výtržníky. Zbraně výtržníků se zabavují při osobní kontrole u vstupu na stadion, tím pádem nemusíme počítat z velkým zbraňovým arzenálem výtržníků. Technika obrany se tedy odvíjí od všech faktorů ovlivňujících organizaci útoku.

Reakcí organismu na psychickou zátěž vzniká stres, strach, úlek, panika, šok a negativní emoce jako je hněv. Věnovali jsme se jen prvním třem reakcím, protože ty jsou pro nás v potyčce s výtržníky nejdůležitější. Pracovník bezpečnostní agentury, který by pociťoval paniku nebo stavy jako šok, by měl přemýšlet o změně povolání. Tato práce není pro každý typ osobnosti. Správně a profesionálně ji mohou provádět jen ti, kteří jsou fyzicky zdatní a psychicky odolní už od přírody. Největším faktorem zdokonalení je opět správný a pravidelný trénink pracovníků soukromých bezpečnostních agentur.

2. ANALÝZA SITUACÍ PROFESNÍ OBRANY

Podle statistického přehledu policie ČR dochází nejčastěji k útokům na pracovníka bezpečnostní agentury při ostraze majetku druhé osoby, při ostraze společenských a kulturních akcí, při přepadení vozu převážejícího peníze nebo cennosti a při útoku na veřejně známou osobu. Pro nás je podstatné, že zabezpečení hromadných společenských a kulturních akcí je považováno za rizikovou práci. Zde pracovníci bezpečnostních agentur musejí zajišťovat pořádek a hladký průběh akcí.

Ze statistik zveřejněných na internetových stránkách policie ČR, lze vyčíst, že průměrně je ročně zaznamenáno **35** případů výtržnictví na sportovních a veřejných akcích. Z vlastních zkušeností vím, že jen málokdy je při menších incidentech přivolána policie ČR a dotyčný výtržník je pouze vyveden ven ze stadionu. Z toho usuzuji, že počet incidentů je ve skutečnosti výrazně větší. Pro pracovníky je daleko jednodušší samostatně si poradit s výtržníky, protože pokud dojde k vyšetřování incidentů policií ČR, rozběhne se velmi složitý proces. Policie se zabývá výpovědí pracovníků ostrahy, útočníků a svědků. Vzniká tak několik verzí o průběhu výtržnosti. Hrozí reálná možnost, že postihování mohou být i samotní pracovníci zajišťující ostrahu. Já osobně se této situace bojím nejvíc. Myslím si, že právo by mělo stát na straně obránců pořádku a ne na straně davu agresivních výtržníků velmi posilněných alkoholem.

2.1. Základní dělení situací

Při zajišťování pořádku na hromadných sportovní a kulturní akcích lze mnoho konfliktů a menších potyček s výtržníky vyřešit bez použití jakéhokoliv fyzického kontaktu. Proto se v této kapitole budeme více věnovat bezkontaktnímu řešení profesní obrany, kterou lze předejít řadě problémů, pokud je pracovník bezpečnostní agentury vycvičený, zkušený a má informace o taktice, komunikaci, demonstraci síly. Jestliže umíme vytvořit psychický nátlak na výtržníka, ve velkém procentu všech rizikových situací se do fyzického konfliktu s výtržníky nemusíme dostat.

2.1.1. Bezkontaktní řešení situací

Nejvhodnější možnou variantou profesní obrany je bezkontaktní řešení situace. První druh útoku, se kterým se setká každý pracovní bezpečnostní agentury, je slovní útok. Slovní útoky jsou v podobě nárážek, nadávek a dalších vulgárních slovních spojení mířených na naši adresu. Zpravidla předchází fyzickému útoku. A právě zde má správně vycvičený pracovník svým jednáním zasáhnout a předejít fyzickému kontaktu. V každém konfliktu hraje velkou roli komunikace a nacvičené taktické postupy.

Bez komunikace se neobejde žádná profesní obrana. Párem dobře mířených vět dokážeme uklidnit agresivního výtržníka. Ve stresové situaci reagujeme jinak, nejsme schopni rychle přemýšlet, proto by se každý pracovník měl naučit několik modelových vět. Po zkušenostech z ostrahy na prvních pár sportovních utkáních jsem používal několik modelových vět, kterými jsem přesně, sebevědomě a jasně odpovídal na nejčastější nárážky nebo provokace. Velmi důležitý faktor v komunikaci je sebevědomé vystupování a demonstrace síly. Pokud toto sebevědomé vystupování podpoříme mimoslovními gesty, jako jsou zatnuté pěsti a ošklivý pohled, zvětšujeme v protivníkovi pocit strachu. Demonstrovat naši sílu výtržníkům lze mnoha způsoby. Dobře působí černé uniformy, obranné prostředky a fyzické zdatnost pracovníku bezpečnostních agentur. Mnohdy tímto jednáním zamezíme výtržnostem, protože v mnohých vzbudíme strach a respekt.

2.1.2. Kontaktní řešení situací profesní obrany

Všichni pracovníci bezpečnostních agentur si většinou přejí, aby hromadná sportovní akce proběhla hladce, v pořádku a bez výtržností či potyček s výtržníky. Bohužel členové bezpečnostních agentur musí jednat s mnohdy opilými a agresivními jedinci. Mnoho výtržníku má hodně zkušeností z různých potyček a mnohdy je nelze zastrašit demonstrací cíly nebo uklidnit pomocí komunikačních schopností pracovníku bezpečnostní agentury. Proto nastupuje na řadu použití fyzických přesvědčovacích metod, abychom sjednali pořádek na zabezpečované akci. Existuje mnoho situací, ve kterých se můžeme dostat do fyzického konfliktu s výtržníkem. Nejběžnějším jevem je pěstní útok ze strany výtržníků, protože adrenalin a násilí je častým koníčkem těchto agresivních jedinců. Mnoho potyček vzniká pro zamezení demolice vybavení stadionu.

Opět je zde nejdůležitější faktor správného provedení profesní obrany výcvik pracovníků. Pracovníci bezpečnostních agentur mají početní nevýhodu, ale mají výhodu v obraných a ochranných prostředcích. Několika dobře mířenými údery obuškem nebo tonfou lze uklidnit spoustu výtržníků.

2.1.3. Obranné a ochranné prostředky

Bezpečnostní agentury by měly plně vybavit své pracovníky ochrannými prostředky. Internetové obchody jsou plné velice kvalitních ochranných prostředků za velmi rozumnou cenu. Bohužel bezpečnostní agentury šetří úplně všude a snad nejvíce na vybavení pro své pracovníky. Veškeré ochranné prostředky jsme si obvykle museli nakoupit sami za své peníze, protože riziko zranění je velké a agentury většinou nedbají na své pracovníky. Pokud si všimáme pracovníků agentur, určitě postřehneme fakt, že mají velmi rozdílné vybavení. Myslím si, že pokud se nějaká bezpečnostní agentura rozhodne podnikat v zabezpečení rizikových akcí, měla by být povinna vybavit své pracovníky kvalitními ochrannými prostředky.

2.1.3.1. Teleskopický obušek

„Teleskopické obušky se vyrábějí v mnoha variantách. Prvním kritériem je to, je li obušek vyroben z nekalené nebo kalené oceli. U obušků z nekalené oceli hrozí, že se při silném úderu mohou ohnout. Proto se doporučuje jen pro osobní obranu. Obušky z kalené oceli se vyznačují vysokou odolností při úderech a při ohýbání. Tento druh se doporučuje pro profesionální použití, neboť nehrozí ohnutí. Sekundární využití je např. vypáčení oken, dveří, mříží, atd. Povrchová úprava je černá nebo lesklá. Dále je rozdělujeme podle velikosti. Od nejmenších, které mají 40 centimetrů, až po největší 67 centimetrové. Hmotnost je od 0,4 kg až po 0,6 kg. Teleskopické obušky mají vroubkovanou gumovou rukojeť, sloužící k zabránění vytržení z ruky. Dále si můžeme pořídit různé příslušenství jako je: svítilna, zrcátko, poutko nebo spousty různých koncovek.

Teleskopický obušek má velké výhody. Lze jej rozevřít na plnou délku jediným švihnutím ruky. Ve složeném stavu je skladný, nepřekáží a je snadné jej dobře skrýt. S poměrně krátkým výcvikem získá člen SBS relativně velkou škálu technik,

jak úderových tak blokovacích. Obušek lze snadno používat k úderům, tlakům a pákám. V porovnání s tonfou má teleskopický obušek méně a horších blokovacích technik, ale úderové techniky jsou s ním neúčinnější.“ [6]

Obr. 2: Teleskopický obušek

2.1.3.2. *Tonfa*

„Historie této zbraně sahá až do 15. století, kde byla používána japonskými vesničany při obraně proti ozbrojeným lupičům. Dříve bývala ze dřeva. Dnešní tonfy a obušky se vyrábějí z polypropylénu nebo polykarbonátu, který je velmi odolný proti přeražení. Její hmotnost se pohybuje okolo 0,5kg, avšak záleží na typu tonfy. Tonfa je víceméně obušek s kolmou rukojetí. To nám umožňuje používat větší paletu technik. Rukojeť i příčná rukojeť je vylepšena drážkami, které slouží k lepšímu uchopení, dále je vybavena hlavicí zabráňující vytržení z ruky. Pod příčnou rukojetí je vyztužená část tzn. srdíčko, která chrání klouby proti zranění a vyztužuje tonfu. Část tonfy, která se dotýká ruky a předloktí při držení za příčnou rukojeť, je zploštělá a slouží k roznesení nárazu na větší plochu. Z hlediska použití a technik je tonfa nejjobsáhlejší a nejsložitější. V porovnání s obuškou vyžaduje delší výcvik. Po jeho zvládnutí má člen SBS schopnost používat vynikající blokovací a krycí techniky, jak před různorodými údery, tak před tvrdými kopy. Také můžeme využít celou řadu úderů, seků a bodnutí. Já osobně doporučuji tonfu pro její multifunkčnost. Můžeme se krýt, blokovat, udeřit nebo vytlačet dav.“ [6]

Obr. 3: Tonfa

2.1.3.3. *Ochranné prostředky*

„Ochranné prostředky obecně definujeme jako předměty, které slouží k ochraně lidského zdraví při různých činnostech. V našem případě slouží k ochraně zdraví. Chrání tělo před úderem, kopy, nárazy, popřípadě před účinkem zbraní ze strany výtržníků. Ve většině případů si musí člen SBS pořídit ochranné vybavení na vlastní náklady. Vybavení není zrovna nejlevnější, ale určitě by si každý měl pořídit helmu, suspensor a chránič zubů. Tohle ochranné vybavení je nutný základ ochranných prostředků.“ [6]

Doporučuji kdykoliv nosit pevnou bundu s dlouhými rukávy. Omezí se tím riziko, že nás někdo škrábne. Tím se zmenšuje šance dostat nějakou krví přenosnou nemoc.

2.2. Obranná situace

Obecně je obranná situace reakcí na protiprávní jednání. Dnešní společnost zažívá nárůst všech druhů kriminality. Tato práce se zaměřuje na obranné situace spojené s výtržnostmi na hromadných sportovních akcích. Primárním úkolem pracovníků bezpečnostní agentury je udržení pořádku a zamezení demolice vybavení stadionu. Obrannou situaci rozdělují podle formy obrany na dvě části. Úspěšně se lze bránit pomocí správné komunikace a pomocí fyzického odvrácení hrozícího nebo trvajících útoku. Tato kapitola se zabývá gradováním, řešením a ukončením obranné situace.

2.2.1. Gradování situace

Do obranné situace se pracovník bezpečnostní agentury nedostane bez předchozích náznaků budících podezření. Obrannou situaci vždy předcházejí slovní útoky a různé komplikace. Výtržníci se navzájem hecují a vše umocňuje velký dav. Situace začíná od nadávek, poté se intenzivně stupňuje od demolice vybavení až po bitku s pracovníky bezpečnostní agentury. Zažil jsem situaci, kdy dav výtržníků skandoval čísla od pěti do jedné a poté se na nás všichni rozběhli s snažili se nás co nejvíce kopnout. Tato situace se mnohokrát opakovala, dokud jsme dav za pomoci obranných prostředků neuklidnili. Je to klasický případ hecování. Odpočítávání dodalo odvalu všem výtržníkům a poté se na nás najednou vrhli.

Pracovník musí reagovat správně na všechny situace. Situace na hromadných kulturních akcích se vyznačují tím, že se ve většině případů při řešení zákroků proti výtržníkům používá fyzická síla. Prostě to nejde vyřešit jinak. Ovšem je to velice specifické prostředí.

Při zabezpečování pořádku například v obchodním a zábavním centru se musí pracovník bezpečnostní agentury jinak chovat. Pokud řeší situaci s opilým, agresivním, zlodějem nebo jiným člověkem, musí se naučit řešit obranné situace několika způsoby. Obchodní centrum je plné lidí, kteří nemají absolutně ponětí, co obnáší naše práce. Musíme se naučit více komunikovat, situace graduje pomaleji, není zde tolik fyzických potyček a ty nedosahují takové intenzity, jako proti výtržníkům na fotbalových stadionech. Např. zloději se chtějí hodně hádat a pokud ho jen chytnete aby neutekl, hned si nahlas

stěžuje a strhává pozornost lidí. Dav přihlížejících lidí vidí, že jen někoho omezujete a reaguje ještě proti vám. Nikoho nezajímá, že dotyčný je zlodějem, co přišel krást. Proto se zde musíme naučit chovat se jinak a profesní obranu provádět co nejdiskrétněji a použité techniky musí být pro veřejnost co nejméně viditelné.

Fotbalový výtržníci jsou navyklí na určitý druh násilí, nějakou tu ránu obuškem už dostal každý z nich. Pro srovnání, veřejnost a prodavačky v obchodním centru vidí jako vrchol násilí, pokud zloděje jen silněji uchopíme.

2.2.2. Taktické postupy řešení profesní obrany

Taktika je soubor postupů v konkrétních situacích. Cílem je rychle a bez přemýšlení reagovat na nastalé situace. Pracovníci by se v rizikových situacích měli řídit a dodržovat postupy přesně tak, jak si je nacvičili při výcviku.

Mezi pracovníky bezpečnostní agentury platilo pravidlo, že se nikdo nesměl pohybovat po stadionu sám. Vždy musí být alespoň ve dvojici. Ve dvou se dokážete ubránit i proti malé skupince lidí. Když jste sám, tak proti více lidem téměř nemáte šanci se ubránit.

Taktický výcvik by měl pracovníky naučit pracovat a pohybovat se ve formacích. Ovšem mít sehanou skupinu deseti lidí vyžaduje hodně času. V různých formacích a přizpůsobení se prostředí stadionu dokáží sehaní pracovníci přemoci i početnější skupinu výtržníků. Jednou nám policie ČR sdělila, že máme zadržet jednoho výtržníka. V malém průchodu jsme vytvořili formaci tak, že výtržníci museli odcházet ze stadionu po jednom mezi zdí a námi. Dotyčného výtržníka jsme tak bez větších problémů vtáhli za naši formaci a předali policii.

Na následujícím obrázku lze vidět pracovníky bezpečnostní agentury stojící ve formaci vedle sebe. Za zády máme zeď a výtržníci nás mohou napadnout jen z jednoho směru. Obranné prostředky, v tomhle případě tonfy, držíme v rukou a jsme připravení na konfliktní situaci.

Obr. 4: Taktické postavení ve formaci [11]

2.2.3. Ukončení obrany

Pracovníci bezpečnostní agentury musejí v obranných situacích bránit cizí zájmy, svůj život a zdraví. Nesmějí jednat zcela zjevně nepřiměřeně vůči způsobu útoku. Protikladem jsou výtržníci, kteří jsou většinou v početní převaze a nepřemýšlejí nad následky útoků na pracovníky bezpečnostní agentury.

Dalším faktem je, že tito výtržníci potyčky přímo vyhledávají, proto je tato situace pro pracovníky bezpečnostní agentury velmi nebezpečná. Zatímco pracovníci musejí zachovat chladnou hlavu a nesmějí výtržníkům moc ublížit nebo je těžce zranit. Naopak to ovšem takhle nefunguje. Výtržníci se vás snaží co nejvíce zranit a bez lítosti by vás

ukopali. Jsou zaznamenány případy smrti policisty nebo pracovníku bezpečnostní agentury při fotbalových výtržnostech. Proto si myslím, že pracovníci by měli jednat rychle a účinně, ale profesionálně, bez zbytečných emocí, nesmí se mstít a musejí používat jen takové techniky a prostředky, aby výtržníky vyřadily z boje bez způsobení těžkých zranění. Proto by měl každý pracovník znát úderové zóny na lidském těle a měl by být vycvičen aby je správně a s adekvátní silou trefoval.

Ukončení obrany na fotbalových stadionech znamená, že pracovníci bezpečnostní agentury donutí pomocí fyzických sil výtržníky přestat páchat výtržnosti. Z povahy výtržníků obvykle plyne skutečnost, že nijak jinak než silou situaci nelze vyřešit.

2.3. Analýza nejběžnějších situací

Pracovník soukromé bezpečnosti agentury zabezpečující hromadné sportovní akce se s velkou pravděpodobností dostane do neobyčejných situací. Každé prostředí je něčím specifické. Vyhozovač v nočním klubu se setkává a řeší jiné situace než ochranka na fotbalovém stadionu. V této kapitole jsou popsány tři nejčastější nevšední situace, se zaměřením na fotbalové sportovní akce, které nás mohou potkat. Situace jsou popsány v pořadí podle četnosti výskytu.

2.3.1. Slovní útok

Jedna z nejčastějších situací, se kterou se můžeme při zabezpečování pořádku na fotbalových stadionech, je slovní útok ze strany výtržníků na naši adresu. Tyto útoky začínají od výtržníků hned při průchodu bránou a při osobní prohlídce. Velká většina výtržníků bývá pod vlivem alkoholu a při osobní prohlídce na ostrahu spustí velké množství nadávek zahrnující všechna možná pojmenování a slovní tvary. Nadávky poté většinou doprovází veškerou práci, kterou vykonáváte.

Výtržníkům se tím zvedá sebevědomí a je to nezbytný „folklor“ doprovázející každou fotbalovou akci. Nezkušeného pracovníka bezpečnostní agentury mohou tyto vulgarismy vyvést z rovnováhy a vyvolat v něm pocit strachu. Není recept jak tuto situaci

psychicky vydržet. Někteří kluci s prací skončili, protože se nedokázali přenést přes to, že na ně při práci někdo vulgárně nadává a nepřetržitě je uráží.

Já a mnoho jiných pracovníků bezpečnostních agentur jsme po získání špetky zkušeností zjistili, že nadávkám se stejně nevyhneme, dokážeme je tedy úplně filtrovat a vůbec na ně nereagovat. Nevyvolávají v nás žádné pocity, soustředíme se na důležitější věci. Chce to jen získat zkušenosti a být alespoň trochu psychicky odolným jedincem.

Vhodná obrana:

1. Nijak nereagovat. Mnoho výtržníků čeká, že vás vyprovokují. Zbytečně vyvolaná pře svědčí o nezkušenosti pracovníků.

2. Vhodná slovní komunikace. Situace při zabezpečování pořádku na fotbalových stadionech se neustále opakují, proto si časem každý sám vymyslí několik „hlášek“. Pomocí těchto vtipných slovních obrátů lze výtržníky zaskočit či psychicky znejistit.

Následující obrázek dokresluje obranou situaci pracovníků bezpečnostní agentury, kdy se snaží zabránit vniknutí výtržníků do šaten hráčů. Samozřejmě se tato situace neobešla bez mnoha slovních útoků na naši adresu. Můžete si všimnout mnoha rozbitých vajec budově a jedno přímo na mých kalhotách, která po nás výtržníci házeli.

Obr. 5: Obranné postavení [11]

2.3.2. Útok vrháním předmětů

Druhá z nejčastějších situací, se kterou se pracovníci bezpečnostních agentur musejí vypořádat. Tento druh útoku bych rozdělil do tří skupin podle nebezpečnosti. Výtržníci mají v oblibě demolovat hrazení nebo vylézt na hrazení, oddělující jejich prostor od hracího hřiště. V takovém případě musejí pracovníci bezpečností agentury vstoupit na hrací plochu a pomocí obranných prostředků donutit výtržníky přestat toto hrazení demolovat. Tím se ovšem členové ochranky ocitají koncentrovaně u hrazení a málokdy se stane, aby na ně neletěl žádný předmět.

Nejčastější municí výtržníků jsou kelímky s nedopitým pivem. Mnohokrát jsem byl od hlavy k patě mokrý od přilétajícího piva. Člověk je ulepený, smrdí a musí poté prát uniformu či vybavení. Nejvíce nepříjemné je, když se fotbalové utkání hraje v zimním období. Pracovníkům bezpečnostních agentur, kteří takto dostali sprchu desítkami piv, bývá potom velká zima. Nezbyvá jim než tuto situaci psychicky ustát a soustředěně pozorovat jestli na ně neletí další předměty.

Nejhorší a nejnebezpečnější situací byla ta, když výtržníci ukradli z vojenských skladů termitové světlice a následně je po nás házeli. Tyto světlice hoří při vysoké teplotě a nedovedu si představit, jaké zranění by způsobily, kdyby se připekly na tělo. Přivolaní hasiči je nemohli uhasit ani vodou a ani pískem. Nezbyvalo nic jiného, než se obrovsky soustředit a letícím světlicím se vyhnout.

Vhodná obrana:

1. Soustředit se. Bez jakýchkoliv ochranných prostředku se musí pracovníci bezpečnostní agentury neustále soustředit a hlídat střežený prostor. Pokud se zamyslí a přestane být ostražitý, je jen otázka času jestli se jemu nebo jeho kolegům něco stane. Výcvik a zkušenosti zlepšují tento faktor vhodné obrany.

2. Ochranné prostředky. Snížit riziko lze velice dobře vhodnými ochrannými prostředky. Použitím přilby a zavřením hledí lze prakticky ignorovat letící kelímky s pivem. Lehčí předměty jako plastová sedátka nám také s přilbou nezpůsobí zranění. Další účinnou ochranou je chránič zad. Tento „páteřák“ mě mnohokrát uchránil před ranami do zad od letících předmětů a úderů od výtržníků.

Na následující momentce můžete vidět mě a další pracovníky bezpečnostní agentury zabezpečující vstup z tribuny přímo na fotbalové hřiště. Je zde zachycen déšť piva dopadající přímo na mě a mé spolupracovníky. Tonfu držím připravenou k použití, protože situace velice gradovala ke konfliktu a o chvíli později se výtržníci snažili dostat přímo na trávník fotbalového stadionu.

Obr. 6: Pivní sprcha [11]

Na obrázku lze vidět hořící vojenské termitové světlice, které po nás dav výtržníků házel. Tyto světlice nejdou uhasit vodou a ani pískem. Úspěšný zásah pracovníka bezpečnostní agentury touto světlicí, by mu přivodil těžké popáleniny.

Obr. 7: Vojenské světlice na fotbalovém hřišti [11]

2.3.3. Fyzická potyčka

Mezi nejběžnější obranné situace určitě patří fyzická potyčka. Ať tuto situaci nazveme jakkoliv, nejvíce vystihující termínem je bitka. Četnost bitek pracovníků bezpečnostní agentury s výtržníky je daleko menší než u předešlých dvou obranných situací. Bohužel jsem četnost potyček nikdy nepočítal. Někdy se dva měsíce nic nestane a někdy se musí pracovníci bezpečnostní agentury intenzivně prát každý fotbalový zápas. Statistiky policie ČR uvádějí průměrný počet výtržností a bitek na fotbalových stadionech. V úvodu kapitoly bylo řečeno, že počet potyček mezi výtržníky je větší než uvádějí tyto policejní statistiky. Fyzická potyčka je nedílnou součástí této práce, proto se pracovníci musí dlouhodobě věnovat přípravě na tuto situaci - viz. kapitola Teoretická a fyzická příprava pracovníků.

Existuje mnoho situací, ve kterých se dostaneme při zabezpečování pořádku do bitek. Pracovníci plní úkoly v nepříznivém prostředí plném agresivních výtržníků. Konflikty vznikají už při osobní prohlídce před vpuštěním výtržníků na stadion a pokračují většinou celou dobu. Všechny výtržníky obvykle nelze dokonale a patřičně rychle prohledat, takže na stadion je často propašována i pyrotechnika. Také ze spousty věcí lze udělat improvizované zbraně. Setkal jsem se s koženými opasky s velkou a těžkou kovovou sponou. Jednou jsem dostal ránu upravenými kšandami. Nezbyvalo mi nic jiného, než se dál soustředit na potyčku a štípavou bolest ignorovat.

Nejvíce bitek vzniká při zamezování demolice vybavení stadionu. Výtržníci mají v oblibě demolovat plastová sedátka. Buď je rozkopou, vyrvou nebo zapálí. Vedení stadionu běžně povoluje výtržníků přinést si na stadion velké papírové transparenty. Tyto jsou pak pokaždé pravidelně zapalovány. Papír hoří velice rychle a ničí vybavení stadionu. Je opět na pracovnících zabezpečující bezpečnost na stadionu, aby vzniklou situaci vyřešili.

Zasahovat v těchto případech je pro pracovníky bezpečnostní agentury velice nebezpečné a může dojít k menším i vážným zraněním. Bohužel jiné postupy, než použití fyzických sil, nefungují. S výtržníky se není možno nijak domluvit. Proto bezpečnostní agentura musí dbát na zabezpečení a ochranu svých pracovníků.

Vhodná obrana:

1. Účelný výcvik. Výcvik je hlavním a nejdůležitějším faktorem u všech pracovníků bezpečnostních agentur. Pokud nejsou pracovníci dobře vycvičeni a nejsou sešraní, velice se zvětšuje riziko nezvládnutí fyzické potyčky. To vede nejen k nesplnění pracovního úkolu, ale především k vysokému riziku újmy na zdraví pracovníků.

2. Obranné prostředky. Nejpoužívanějšími obrannými prostředky na fotbalových stadionech jsou tonfy nebo různé druhy obušků. I poměrně krátký výcvik a zvládnutá taktická stránka používání tonfy nebo obušku vede k omezení zranění na obou stranách. Cílem pracovníků bezpečnostní agentury není zranit výtržníky, ale sjednat pořádek. Úder obranným prostředkem musí směřovat na měkké svaly a nesmí směřovat na hlavu výtržníků.

3. Ochranné prostředky. Musíme se pořadně vybavit chrániči a zvětšit tak svou bezpečnost. Přilba a suspenzor by měl patřit mezi úplně základní vybavení. I takový rychlý kop do holeně od výtržníka okovanou špičkou boty může být velice bolestivý. Proto doporučuji kvalitní ochranné vybavení.

Na obrázku jsem já se spolupracovníky v průběhu konfliktní situace. Jde zde vidět obraný postoj pracovníka, který kryje druhému pracovníkovi bok a záda.

Obr. 8: Konfliktní situace [11]

Pracovníci bezpečnostní agentury musejí také často čelit početní převaze, proto musejí být správně secvičení, musejí se doplňovat a navzájem krýt. Bohužel úroveň výcviku v bezpečnostních agenturách je malá a profesní obrana je často nekoordinovaná a chaotická.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3. TEORETICKÁ A FYZICKÁ PŘÍPRAVA PRACOVNÍKU SBS

Výcvik je činnost, při které máme získat nebo zlepšit naše praktické znalosti a dovednosti. Většina soukromých bezpečnostních agentur potřebuje vycvičit své zaměstnance, protože ti bez výcviku nejsou schopni správně provádět svou práci.

V dnešní době bohužel převažují pracovníci, kteří nemají žádný příslušný výcvik. Neznají základní obranné techniky, nejsou adekvátně psychicky připraveni na pracovní zákrok a neznají taktiku zásahu. Mám spoustu zkušeností s nevytrénovanými pracovníky. Člověk se nemůže při konfliktu s výtržníky soustředit jen na vyřešení vzniklé situace, ale musí dávat pozor na nezkušené spolupracovníky, kteří nastalou situaci jen více komplikují. Zákrok je pak často proveden velice amatérsky a zmateně. V očích veřejnosti pak zákrok vypadá ještě hůře. Tyto problémy následně poškozují pověst bezpečnostních agentur.

Špatně zvládnutých zásahů je bohužel mnoho. Myslím si, že právě na výcvik zaměstnanců bezpečnostních agentur je často podceňován. Řádným výcvikem lze velmi významně zlepšit úroveň vykonávané práce.

Toto téma je velice obsáhlé a bylo by možno napsat několik knih zaměřených na jednotlivé oblasti výcviku. Mým cílem není podrobně popsat veškeré cvičební procesy začínající fyzickou kondicí a končící tréninkem správně naučených bojových technik, ale vybrat jen nejdůležitější faktory výcviku pracovníku bezpečnostních agentur.

3.1. Výuka profesní obrany

Prvotní výcvik by měl být zaměřen na výuku sebeobránných technik, postupů a zákroků beze zbraně nebo s obrannými prostředky pro situace a prostředí, v němž členové bezpečnostních agentur pracují. Tento výcvik by měl být veden intenzivním procvičením mnoha reálných modelových situací. V dalším kroku pracovníci potřebují získat lepší znalosti taktiky zákroků, zlepšit svou psychickou odolnost, fyzickou odolnost a získat znalost bojových technik. Kvalitní výcvik je kombinací nácviku mnoha faktorů ovlivňujících boj.

Já osobně kladu velký důraz na mentální a fyzickou přípravu. Pracovníci potřebují získat sebevědomí, naučit se zvládat stresové situace a získat fyzickou odolnost. Dále musí

znát anatomii lidského těla. Naučit se pracovat jednoduchými, ale účinnými bojovými technikami.

Musí zvládat sebeobránné techniky proti úderům, kopům, chvatům a zbraním. Dále musí umět porazy a stržení protivníka. Musí se také umět bránit proti více útočníkům najednou a týmově spolupracovat při profesním zásahu.

Bohužel výcvik profesní obrany je velice náročný na čas. Existují jednodenní i vícedenní kurzy, kde jsou členům soukromých bezpečnostních agentur ukázány základní techniky profesní obrany. Vidím to jako dobrou cestu jak začít trénovat. Jenže umět dobře bojovat, ať se zbraní nebo beze zbraně, je během na velmi dlouhou vzdálenost. Za jeden den se lze naučit je nepatrný zlomek z toho, co je nutno znát a zvládat. Tyto kurzy z nás neudělají člověka, který je schopen se kdykoliv ubránit a to v jakékoliv situaci.

Je jen na osobním přístupu každého jedince a vnitřní motivaci, jestli se bude chtít neustále zlepšovat. Pokud chceme být dobří v tom co děláme, musíme pravidelně cvičit a mít motivaci drilovat techniky a reflexy neustále dokola. Neexistuje přesný odhad času, za který se staneme vycvičenými profesionály reagujícími správně na každou situaci. Z mých zkušeností mohu říct, že za tři tréninky týdně po dobu tří měsíců, mohu předat zkušenosti a odborné znalosti tak, aby se je všichni jednoduše naučili a trvale zapamatovali. Tento výcvik bych shrnul do tří samostatných okruhů .

3.1.1. Fyzická zdatnost

Fyzická zdatnost je schopnost těla správně a účinně fungovat. Čím více je člověk fyzický zdatnější, tím lépe a déle můžeme vykonávat namáhavou činnost bez fyzického vyčerpání. Fyzickou zdatnost lze trénovat jen fyzickými aktivitami. Fyzickou sílu dělíme do tří základních druhů a to na dynamickou, statickou a vytrvalostní.

Fyzická kondice je jeden z nejdůležitějších faktorů, který ovlivňuje průběh a výsledek konfliktů. I profesionální boxeři ví, že technicky horší jedinec, ale zato s lepší fyzickou kondicí dokáže vyhrát zápas. Proto cvičení fyzické kondice patří mezi hlavní faktory všech bojových sportů a systémů. Každý pracovník bezpečnostní agentury si musí uvědomit, jakou roli hraje jeho fyzická zdatnost. Správně provedená sebeobrana, v situaci kdy nás někdo napadne, trvá jednu až dvě sekundy. Zápas v ringu trvá také určitou dobu,

např. v kick-boxu přesně 3 minuty. Zápasíte proti jednomu protivníkovi. A jste přesně zvyklí vydržet bojovat jen tuto dobu. Zato výtržnosti na fotbalových stadionech mohou trvat i několik desítek minut až jednotky hodin. Navíc proti vám může stát až několik stovek výtržníků. Když je jeden výtržník fyzicky unaven, vystřídá ho další. Pracovníka bezpečnostní agentury nikdo nevystřídá a musí situaci fyzicky zvládnout.

V mnoha případech je nutno ještě co nejrychleji doběhnout na místo probíhajícího konfliktu. Mnohdy jsem zažil 150 metrů dlouhý sprint na místo konfliktu a bez jakéhokoliv odpočinku prováděl bezpečnostní zákrok proti výtržníkům. Mnoho nevyvíčených kolegu tuto vzniklou situaci nedokázalo fyzicky zvládnout a oslabovalo naše už i tak malé řady. Je to velice fyzicky namáhavá situace a proto kladu tak velký důraz na fyzickou zdatnost a výcvik této zdatnosti.

Výcvik by měl obsahovat velké množství aerobních cvičení. Je to pohybová aktivita, při které dochází ve svalech k větší spotřebě kyslíku při zvýšené tepové frekvenci srdce. Mezi aerobní cvičení patří běh, cyklistika, plavání a různá pohybová cvičení v bojových sportech. Bohužel při výcviku pracovníků bezpečnostních agentur není čas neustále trénovat tato aerobní cvičení. Tato cvičení jsou ovšem nedílnou součástí tréninku bojových sportovců. Proto by každý člen bezpečnostní agentury se měl sám snažit zlepšovat svou fyzickou kondici. Získat tu pověstnou fyzickou není zase tak moc složité. Pokud máte chuť a dostatečnou motivaci, výsledky se zaručeně dostaví.

3.1.2. Fyzická odolnost

Tělo pracovníka bezpečnostní agentury musí dokázat snést fyzický útok od výtržníků. Málodky se stane, že při konfliktu nedostanete ani jednu ránu pěstí nebo nějaký ten kopanec. Samostatnou kapitolou je chránit se ochrannými prostředky, jako jsou různé druhy chráničů. Ne vždy je možné být stoprocentně těmito prostředky chráněný. Proto musíme trénovat fyzickou odolnost těla.

Některé bojové sporty jako thajský box nebo komplexní bojové systémy jako FISFO považují tvrdost o odolnost těla za základní vlastnosti bojovníka. Tento typ tréninku se podle zkušených instruktorů velice osvědčil a nesmíme jej v žádném případě podceňovat. Proces „zocelování“ však netrvá krátkou dobu jako je týden nebo dva. Musíme si uvědomit, že tělu je potřeba dát dostatek času, aby si zvyklo na tento druh

fyzické zátěže. Z vlastních zkušeností vím, že otužení stehenních svalů proti kopům trvá nejméně rok. Je velice důležité nespěchat a bolest by při utužování neměla být příliš velká, aby nedošlo ke zranění.

Princip z odolňování kostí je takový, že kost po nárazu mírně popraská. Tyto malé trhlinky se opět zregenerují, zavápní a kost se stane pevnější. Tento děj se neustále opakuje, až ve výsledku dojde k velice pevné kosti, kterou mohou vykrývat i dávat údery. Zaměřím se na některé části lidského těla, jejichž otužování považuji za důležité.

Klouby jimiž je veden úder. V historii známých bojovníků se můžeme dočíst, že dříve v rámci tréninku doslova mlátili do všeho. Do zdí, do stromů atd. Toto utužování kloubů zacházelo tak daleko, že např. bojovníci muay thai si ještě před sto lety nasekávali klouby ostrými předměty jen proto, aby měli tvrdší údery. V dnešní době již víme, že toto není zrovna nejlepší a nejzdravější způsob utužování kloubů. Já doporučuji zpočátku dělat kliky na pěstech. Ze začátku cvičit údery v pytlových rukavicích do boxerských pytlů. Až po určité době bouchat holými pěstmi.

Kosti vřetení a loketní. Je to část ruky, se kterou nejčastěji kryjeme před údery a kopy protivníka. Kryjeme si jimi žebra a hlavu. Bojová umění se neustále vyvíjejí. V dnešní době je móda mířit obloukové kopy místo na žebra na vřetení či loketní kosti protivníka. Často dochází ke zlomení těchto kostí a tím pádem vyřazení protivníka z boje. Neokopaná ruka má malou šanci vydržet takový náraz. Ze začátku doporučuji trénovat kopy s chrániči na holeních a rukou se krýt a postupně si ji utužit.

Dlaň. Když ji vytrénujeme, tak dlaň snese opravdu hodně. Používáme ji jak k úderům, tak ke krytí. Klasická facka slouží při práci v bezpečnostních agenturách jako taktická a velice účinná zbraň. Štípavá bolest způsobuje ochromení protivníka a přitom mu nezpůsobíme žádné drtivé nebo viditelné zranění. Pokud úderem dlaní zasáhneme krkavici, může dojít ke knockoutu protivníka. Další taktickou výhodou je, že facka protivníkovi nezpůsobí krvácení, jako třeba údery pěstí a tím klesá riziko nakažení se krví přenosnou nemocí. Údery dlaní např. využívá v plném rozsahu bojový systém FISFO.

Holeň . Bojové sporty využívají tvrdou holenní kost jako úderovou plochu. Zkušené mistři dokáží utuženou holenní kostí překopnout např. baseballovou pálku.

V Thajsku si místní bojovníci utužují holení kost kopáním do banánovníku nebo do bambusů svázaných do snopu. Doporučuji si utužovat holeň prováděním kopů do tvrdého boxerského pytle.

Břicho. Musíme neustále zdokonalovat a cvičit břicho, protože během reálného boje ráně do břicha stěží vyhneme. Je nutné, abychom po ráně do břicha nešli k zemi a mohli pokračovat dál v potyčce. Je nutné často trénovat břišní svaly posilováním a také trénovat schopnost snášet údery. Pěkné cvičení je, když nám někdo na břicho hází těžký medicinbal, my musíme zatínat břišní svaly a snášet bolest. Také jsem nikdy neviděl žádný ochranný prostředek břicha, který by používaly soukromé bezpečnostní agentury na hromadných sportovních akcích.

Stehenní svaly. Jsou velice lehce zranitelné kopy od protivníka. Kop na stehno je velice rychlý, tvrdý a špatně se kryje. Správně provedený kop na stehno je rychlý, je špatně vidět a obtížně se na něj reaguje. A to nejpodstatnější je, že je ukrutně bolestivý. Stehenní sval lze velice dobře utužit častým okopáváním a správným načasováním zatínání svalu ve chvíli, kdy na něj dopadá kop. Stehenní sval lze utužit nejrychleji ze všech dříve popisovaných částí těla.

Meze se při zdokonalování těla nekladou. Pracovník bezpečnostní agentury není profesionální bojovník a není jeho dennodenní náplní práce jen bojovat. Ovšem nějaké té ráně, zvláště od fotbalových výtržníků, se nevyhne. Proto musí být dostatečně fyzicky odolný a musí i přes obdržené rány dále pokračovat v práci.

3.1.3. Technická příprava

Správné provedení úderů, kopů, pák a porazů vyžaduje dlouhodobý trénink. Jednodenní semináře pro nezkušené pracovníky bezpečnostních agentur mají jen ukázat správné provedení technik. Jejím cílem není naučit pracovníky tyto techniky správně provádět. To ani za jeden den nelze. Pokud nám někdo předvede např. úder, nejsme schopni ho za těch pár opakování správně provádět. Pro údery a kopy je nejvíce důležitá rychlost a tvrdost. Tu lze dosáhnout jen vytrénováním a zapojení správného svalstva. Správně provedený úder nevychází jen z kontrakce svalů na ruku, ale zapojuje svaly na

celém těle. Úder také nelze správně provést proto, že nováček nemá zatím vyvinuty svaly pro dynamický pohyb.

Dynamická síla je důležitá pro všechny druhy bojových umění, protože dosahujeme co největší výbušné síly a to bez nárůstu svalové hmoty, která nás zpomaluje. Souvisí zde všechno ze vším a naučit se správně provádět bojové techniky je složitý proces, který není možno se naučit jinak, než dlouhodobým tréninkem.

Trénink bojových umění bych rozdělil do dvou kategorií. Ti co trénují bezkontaktně a na ty co trénují s plným kontaktem. Sám považuji trénink s plným kontaktem za jedinou cestu jak se naučit pořádně bojovat. Samozřejmě, že nezkušený člověk se musí naučit správný pohyb pro provedení úderových či kopových technik pomalu a zprvu do prostoru. Ale pokud tyto techniky posléze neumí správně načasovat a použít, nemůže poté uspět v boji. Zním spousty lidí, co trénují bojové umění více jak 15 let a přitom se neumějí ani trochu prát. Jen si myslí, že se umí prát, ale málo zkušený bojovník, který si zvolil kontaktní formu tréninku, je může bez problémů porazit.

Má forma tréninku obsahuje jen málo modelových situací, protože stejně je to v reálné situaci obvykle jinak. Je potřeba uprostřed potyčky myslet, improvizovat, přizpůsobovat se protivníkovi a mít naučené pouze jednotlivé reflexy na jednotlivé situace. Např. z tělocvičny jsme zvyklí, že když kopneme protivníka do břicha, tak se nám ohne a nasadíme mu odváděcí techniku na ruku. V reálné situaci to vypadá tak, že pokud takto vycvičený pracovník kopne při zásahu výtržníka do břicha a ten se vykryje, uhne nebo to vydrží. Poté není pracovník schopen dál pokračovat v zásahu, protože není zvyklý na jinou než trénovanou modelovou situaci. Lze ovšem vytrénovat lidi k rychlé improvizaci v boji, ale jen pomocí neustálého zápasení. Myslím, že nejdůležitějším prvkem v tréninku je tzv. **sparring**.

Sparring je bojová forma tréninku, kdy zápasíme proti tréninkovému partnerovi. Je to nejlepší způsob jak rozvíjet a trénovat bojové dovednosti. Při tomto cvičném boji si nejvíce vytváříme vhodné návyky a také je ihned testujeme. Při cvičném boji si zlepšujeme vhodné reakce, učíme se pracovat i myslet ve stresové situaci. Dále si hodně trénujeme fyzickou kondici, protože sparring je trénink kde pracujeme s maximální fyzickou zátěží. Cvičíme dostávat rány, snášet rány, uhýbat, krýt se a vše co je potřeba pro boj samotný. Pokud dostaneme ránu o velké intenzitě, kterou jsme předtím nikdy necítili, vyvede nás to z míry. Při sparringu takových ran dostaneme spousty, zvykneme si na ně

a koncentrovaně bojujeme dál. Tento nácvik boje je nejpodobnější reálnému souboji. Časté trénování sparringu vede k maximálnímu a rychlému rozvoji jedince.

Pro omezení zranění doporučují nosit při sparringu vhodnou ochrannou výbavu. Základ je chránič zubů, boxerské rukavice a suspensor. Pro další zkvalitnění tréninku doporučuji nosit chrániče na holeně, kolena a lokty. Pokud tréninkového partnera kopnete holení do stehna, nebude moci např. den chodit. Jestli jsme vybaveni vhodnou ochrannou holení vydrží kolega při tréninku daleko víc a nezpůsobíme mu zbytečná zranění. A o to nám jde, maximálně reálný trénink, bez zbytečných zranění. Často se nevyhneme mírnému zranění v podobě modřin a naražených svalů, bez toho to prostě nejde. Člověk to musí brát jako prostředek sebe-zlepšení a určitého druhu formování a utužování těla.

Velice důležitým faktorem při přípravě pracovníků bezpečnostní agentury je **osobní zájem**. A to jak instruktora výcviku, tak i samotných zaměstnanců. Pokud tito nebudou chtít dobrovolně a s radostí podstupovat výcvik, jejich práce nebude nikdy dosahovat velkých kvalit.

Správný výcvik musí obsahovat kombinaci všech složek přípravy. Jedná o kondiční, technickou, taktickou, psychologickou a komunikační přípravu.

3.2. Úderové zóny lidského těla

Pracovníci bezpečnostní agentury by měli znát úderové zóny lidského těla. V konfliktních situacích musí zabezpečit pořádek na stadionu pomocí „hrubé“ síly. Znalost úderových zón na lidském těle vede ke zlepšení kvality práce a k omezení zbytečných zranění nebo smrti výtržníků.

Pokud je vystaven nezkušený a nevytrénovaný pracovník stresu v konfliktní situaci a jako obranný prostředek používá teleskopický obušek, pak může jedním úderem do hlavy výtržníka těžce zranit nebo mu v krajním případě způsobit i smrt. Teleskopický obušek je nejúčinnějším obranným prostředkem. Silný úder tohoto obušku vnikne do lidské hlavy jako do plastelíny. A takový výsledek profesního zákroku si nepřeje snad žádný pracovník bezpečnostní agentury.

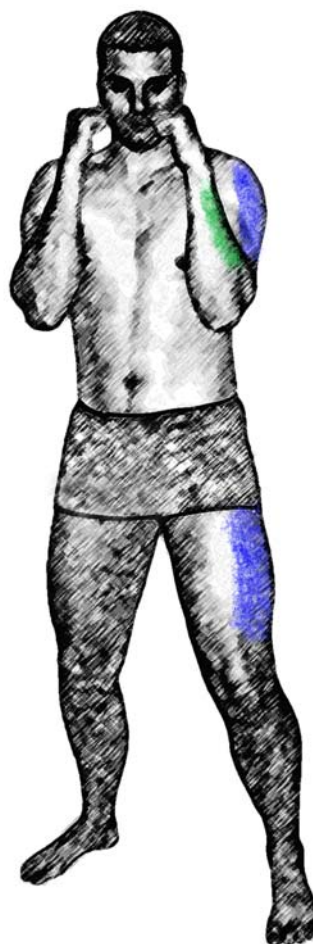
Cílem znalosti úderových zón lidského těla je výtržníkům způsobit co největší bolest, ale co nejmenší zranění. Když výtržníka trefíme obuškem do stehna, modřina za týden až dva zmizí. Pokud ho zasáhneme do kolena, může trvat regenerace měsíce, v horším případě může mít následky do konce života. Jestliže budeme zasahovat do správných míst, je zaručeno, že výtržníka příliš nezraníme, ale bolest ho donutí k ukončení výtržností na stadionu.

Všeobecně platí, že by pracovníci měli obrannými prostředky zasahovat měkkou tkáň na stehnech nebo na rukách. Zvláště pokud používáme teleskopický obušek, který má velice drtivý účinek a rozbije klouby či kosti. Pokud se bráníme beze zbraně rozšíříme si úderovou zónu o oblast břicha. Hlavu zasahujeme nejlépe úderem otevřenou dlaní tzv. facky.

Zóny lidského těla, kde můžeme zasáhnout výtržníka teleskopickým obuškem aniž bychom mu způsobili vážnější zranění. Tyto zóny jsou popsány pro pracovníky, kteří drží teleskopický obušek v pravé ruce. Stejně tak výtržník je pravák a zaujímá bojový postoj. Úder do předloktí nesmí být příliš silný, protože zde není příliš svalů a mohl by dojít k přeražení kostí.

■ Místa lidského těla schopná, kde by zásah teleskopickým obuškem nezpůsobí vážnější zranění.

■ Místa lidského těla, výtržník může vydržet středně silný zásah teleskopickým obuškem.

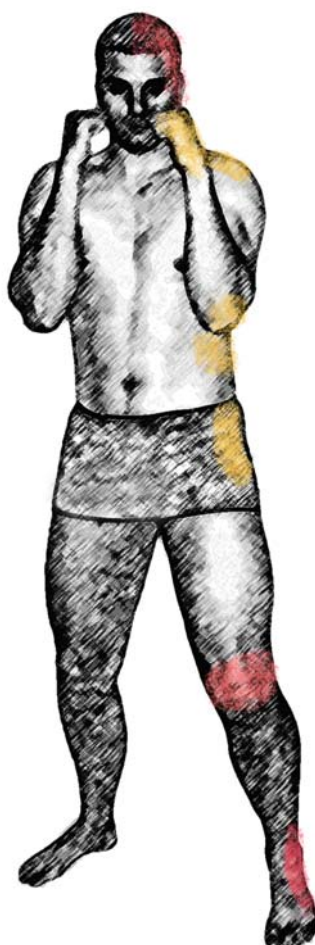

Obr. 9: Úderové zóny lidského těla

Zóny lidského těla, kterým bychom se měli v konfliktní situaci s teleskopickým obuškem vyhnout. Zásah teleskopickým obuškem do kolen a kotníků může způsobit velice vážná a trvalá zranění. Pracovníci by se měli vyvarovat úderům na klíční kost, kosti a klouby na zápěstí a loktu.

■ Úder do hlavy může mít za následek až smrt.

■ Údery mohou vážně poškodit kosti a klouby.

Obr. 10: Velmi zranitelné zóny lidského těla

3.3. Protiútoky

Protiútoky jsou ve světě bojových sportů velice rozšířené. Protiútok je spojení taktiky a techniky v boji. Jedná se o jednoduchý princip, kdy protivníkov kop nebo úder

blokují a ve stejnou chvíli útočím. Ovšem není to tak jednoduché, jak to na první pohled vypadá. Aby pracovník dokázal takto reagovat na útok, musí mít za sebou mnoho hodin tvrdého výcviku těchto protiútoků. Pohyb a údery protivníka v boji jsou velice rychlé a celkově je to velice stresová situace. Aby pracovník dokázal reagovat na útoky a ihned je vracet, vyžaduje obrovskou koncentraci v boji. To nejde bez opravdu dlouhého a vytrvalého tréninku.

Varuji vás před vírou v účinnost výcvikových metod, používaných ve většině klasických bojových umění, kde se učí nesmyslně dlouhé protiútoky, které se skládají z kombinací více jak tří po sobě jdoucích technik. Tento protiútok trvá více jak dvě sekundy a v reálné situaci vám útočník za tu dobu zasadí nespočet úderu. A pokud obránci jedna z technik nevyjde tak je zaskočen a není schopen dál pokračovat. Není totiž zvyklý přizpůsobit se situaci, protože při nácviku se mu to tělocvičně pokaždé povedlo. Každý souboj je unikátní a nikdy nic nevyjde tak, jak se to učí v modelových situacích.

Proto jsem zastáncem moderních bojových komplexních sportů, kdy každý protiútok se skládá z krytu nebo úhybu a následuje jeden úder nebo kop. Podle toho jak se nám povedl reagujeme a přizpůsobujeme se situaci. Jediné metoda jak lze pracovníky bezpečnostní agentury naučit takto reagovat je, že budou mít „nadrilovány“ protiútoky a budou dále procvičovat prvně ve sparringu a posléze mohou protiútoky reflexivně použít v reálném boji. V dnešním světě komplexních bojových sportů jsou protiútoky velice rozšířené. Lze to vidět v každém zápase na profesionální úrovni.

3.4. Odvádění pomocí teleskopického obušku

Pracovníci bezpečnostní agentury se mohou někdy dostat do situace, kdy musejí zadržet výtržníka. Zadržení pomocí teleskopického obušku usnadňuje samotný úkon. Obušek je z velmi tvrdého materiálu. Proto pomocí správně provedených technik, jako jsou tlaky a páky obuškem na výtržníkovi kosti a svaly, mu způsobujeme silnou bolest. Tím je dotyčná osoba zbavena chuti dále klást odpor a bojovat. Pracovníci musí alespoň absolvovat základní trénink, kde se zadržení pomocí teleskopického obušku naučí. Poté lze velice rychle a efektivně výtržníka zadržet a odvést ho na požadované místo. V praxi fungují jen rychlé a jednoduché techniky.

Samotná zadržovací technika se provádí následovně. Odlákám výtržníkovu pozornost od teleskopického obušku fackou na jeho hlavu. Facku provádím rychle a ze základního postoje. Teleskopický obušek vložíme mezi výtržníkovy ruku a tělo. Zabereme silou teleskopickým obuškem do výtržníka tak, že mu tlačíme na svaly a kosti na ruce a rameni. Volnou rukou jej silně uchopíme za krk, abychom kontrolovali jeho pohyb. Většina agresivních výtržníků výdrží tlak obušku na ruku a v tuto chvíli začne odporovat. V reálné akci se nám málokdy povede nasadit páku obuškem dokonale správně, proto výtržníka ochromím úderem kolena do jeho břicha. Následným pohybem a tlakem obušku položíme výtržníka na zem a podle situace ho fixuji. Když bude velice agresivní zakleknou mu krk kolenem.

Obr. 11: První fáze zadržení

Obr. 12: Druhá fáze zadržení

Obr. 13: Výtržník je zadržen

4. VARIANTY ŘEŠENÍ PROFESNÍ OBRANY

Cílem této kapitoly je navrhnout řešení konkrétní situace profesní obrany. Je zde dopodrobna rozebraná situace a navržena vhodná varianta řešení obrany proti přímému úderu a kopu ze strany výtržníků. V jednom případě nemá pracovník obranný prostředek a ve druhém případě používá k obraně teleskopický obušek.

4.1. Specifická situace profesní obrany

Kapitola se rozděluje na obranné situace podle obranného vybavení pracovníka bezpečnostní agentury. Buď řešíme stejnou situaci se zbraní nebo s teleskopickým obuškem. Řešení obranné situace vychází z toho, že potyčka už je v plném proudu. Z toho vyplývá, že by měl pracovník už stát v bojovém postoji a soustředit se na boj. Pokud pracovníci dodržují správné taktické zásady chování, dodržují také bezpečnou vzdálenost od výtržníků. Proto by se nemělo stát, že dostanou např. nečekanou ránu pěstí.

4.1.1. Situace beze zbraně

Pracovník zabezpečující bezpečnost na rizikových fotbalových utkáních by se při výcviku měl naučit reakci a pořádně nadřilovat protiútok před přímým úderem a přímým kopem od výtržníků. Na skupinu členů ochranky stojící v řadě lze nejlépe zaútočit těmito dvěma technikami. Výhoda protiútoků spočívá v tom, že výtržník na mě útočí jako první a je tím, kdo se snaží první zasadit úder.

Popsané obranné situace vyžadují výcvik a soustředěnost ze strany pracovníků bezpečnostních agentur. Právě koncentrace je velice důležitá pro včasnou reakci na výtržnickovy údery či kopy.

4.1.1.1. *Reakce na přímý úder*

V bojovém postoji stojíme s jednou rukou mírně vepředu a druhou zadní rukou si kryjeme hlavu. Výtržníkův úder na naši hlavu mírným blokem zadní ruky srazíme a vybočíme jeho dráhu letu. Ihned naši druhou přední rukou výtržníka rychle a tvrdě udeříme. Výhoda proti-útoků je v tom, že pokud protivník provádí úder, tak ideálně nedrží ruce v krytu. Proto je v tuto chvíli jednodušší výtržníka zasáhnout. Ne vždy se nám povede hned napoprvé výtržníka dobře a tvrdě zasáhnout, proto celou akci zakončujeme obloukovým kopem na stehno. Kop provádíme s velkou razancí. Cílem je co nejméně výtržníky zranit, ale přitom jim způsobit takovou bolest, aby nebyli schopni dále pokračovat v útocích.

Obr. 14: Vykrytí úderu a následný proti-útok přímým úderem

Obr. 15: Zakončení kombinace nízkým obloukovým kopem

4.1.1.2. *Reakce na přímý kop*

Výhoda přímých kopů spočívá v tom, že se je lze lehce naučit a protivníka jím odkopneme od sebe a tím si od něj udržujeme potřebnou vzdálenost. Nevýhodou je, že přímý kop lze poměrně dobře blokovat a málokdy se vám povede jedním kopem do břicha protivníka vyřadit. V bojovém postoji blokujeme přední rukou protivníkův přímý kop a vybočíme jej z dráhy. Poté zadní rukou protivníka ihned udeříme. Záleží na situaci, jestli míříme úder na protivníkovu hlavu nebo břicho. Jestli se obranná situace vyvíjí velice špatně, volíme úder na protivníkovu hlavu. Výhoda protiútoků je v tom, že pokud protivník provádí přímý kop, tak nestojí ideálně v těžišti a ani nedrží v tu chvíli ruce v krytu. Proto je také jednodušší výtržníka zasáhnout. Kombinaci opět zakončujeme přímým kopem na výtržníkovo břicho, protože se tento kop ideálně hodí do pohybu a navazuje na úder na břicho. Navíc výtržníka i odkopáváme dál od sebe.

Obr. 16: Blokování kopu a včasný protiútok na břicho

Obr. 17: Zakončení kombinace odkopnutím výtržníka

4.1.2. Situace s obraným prostředkem

V dnešní době používá teleskopický obušek jako obranný prostředek stále více pracovníků bezpečnostních agentur. Je to dáno tím, že oproti němu je tonfa velice neskladná a méně účinná. Proto si zde popíšeme i obranné situace s využitím teleskopického obušku.

Bojový postoj s teleskopickým obuškem je mírně odlišný od bojového postoje beze zbraně. Přední nohu máme více vytočenou tak, že si kryjeme genitálie. Přední rukou si kryjeme hlavu a obuškem máme položený na rameni tak, že koncem směřuje dopředu, směrem k protivníkovi. Z tohoto postoje se hůře provádí kopy, ale to nyní nevádí, když můžeme protivníka zasahovat teleskopickým obuškem.

Teleskopický obušek je opravdu nejúčinnějším z obranných prostředků. Proto lze obranné situace řešit velice snadno. I zásah na stehno způsobuje velkou bolest a protivník neutrpí žádná vážná zranění. Funguje i na lidi pod vlivem návykových látek, kteří mají zvýšený práh bolesti. Následný šok organismu po zásahu teleskopickým obuškem je opravdu velký. Člověk poté není schopen dále pokračovat ve výtržnostech, protože se mu udělalo dost nevolno.

Obr. 18: Bojový postoj s teleskopickým obuškem

4.1.2.1. *Reakce na přímý úder*

V této situaci má pracovník bezpečnostní agentury obrovskou výhodu. S pomocí obranných prostředků se lze ubránit i velké přesile výtržníků. Teleskopickým obuškem zle velice jednoduše blokovat protivníkovy údery. Pokud se nás výtržník snaží udeřit pěstí do obličeje, prostě a jednoduše ho udeříme obuškem do jeho letící ruky. Tímto způsobem se i kryjeme a přitom mu způsobujeme bolest. Hned poté vrátíme obušek na rameno a stojíme v bojovém postoji. Pro jistotu ihned celou kombinaci zakončujeme úderem teleskopickým obuškem na výtržníkovo stehno nebo svaly na rameni či ruce.

Obr. 19: Blokování výtržníkovo rány pěstí

Obr. 20: Vracení do bojového postoje

Obr. 21: Zklidnění výtržníka úderem na stehno

4.1.2.2. *Reakce na přímý kop*

Opět vše vychází z bojového postoje s teleskopickým obuškem. Reagujeme na letící přímý kop od výtržníka. S pomocí teleskopického obušku kop ránu přes holeň jednak blokujeme a také tím změním dráhu jeho letu. Výtržníkův přímý kop poté nemá potřebnou razanci a navíc výtržníkovi způsobíme obuškem na holeni silnou bolest. Opět ihned vrátíme obušek na rameno a stojíme v bojovém postoji. Celou kombinaci zakončujeme úderem teleskopickým obuškem na výtržníkovo stehno nebo svaly na rameni či ruce.

Obr. 22: Blokování obuškem výtržníkova kopu

Obr. 23: Zklidnění výtržníka úderem na měkkou část ramena

Existuje mnoho variant proti-útoků. Zde jsou popsány modelové situace, které se lze poměrně lehce naučit. Použitelnost těchto kombinací byla ověřena a mnohokrát aplikována v reálné situaci. Zakončení kombinací různými kopy je zde proto, že po každém úderu nebo pohybu vychází ideálně jiný kop, protože tělo se nachází v jiné pozici. To člověk sám cítí když bojuje, kterým kopem dokáže dát tvrdou ránu a kterým ne.

4.2. Metodika zabezpečení společenských akcí

Zabezpečování pořádku na hromadných sportovních akcích je pro bezpečnostní agentury velice komplikovanou prací. Vysoké nároky jsou kladeny také na personální oddělení bezpečnostní agentury. První problém bezpečnostní agentury je sehnat dostatečný počet zaměstnanců. Požadavky vedení stadionu na počet pracovníků ochrany se liší zápas od zápasu. Rozdíl v počtu objednaných pracovníků bývá i několik desítek. Některé méně rizikové zápasy jsme zabezpečovali v počtu 12 lidí. Rizikové zápasy, kde mělo přijet např. 4000 fanoušků Baníku Ostrava, jsme zabezpečovali v počtu okolo 80 pracovníků.

Udržovat takhle velkou skupinu lidí je pro bezpečnostní agentury velice složité. Musí pracovníky obléci a vybavit je ochrannými a obrannými prostředky. I pokud agentura zajistí požadované počty lidí a koupí materiální vybavení, pracovníci se mezi sebou málo znají a nejsou sehraní jako tým.

Agentura by měla dále zajistit profesní výcvik pracovníků. Zde vidím největší problém. Krátký profesní výcvik nezajistí dostatečnou záruku, že pracovník ovládá taktické postupy a zvládne správně techniky při konfliktní situaci. Je potřeba pracovníky vycvičit v používání obranné prostředky i v boji beze zbraně a vhodných techniků pro zadržení výtržníků. Další důležitou roli hraje motivace pracovníků při výcviku. Člověk, který sám od sebe nechce cvičit a zlepšovat se, na kurzy profesní obrany chodí z donucení, nebude nikdy kvalitně vycvičen. V obranné situaci to znamená, že nebude oporou pro kolegy. Ze zkušeností vím, že tito pracovníci jsou pro tým přítěží, protože se na ně nelze spolehnout.

Největší problém u soukromých bezpečnostních agentur v průmyslu komerční bezpečností je nedostatek kvalitních lidí. Podle mého názoru je to způsobeno tím, že zaměstnanci mají velice malé platy. Kvalitní lidé, kteří by měli zájem o práci u bezpečnostní agentury, sem nejdou pracovat, protože téměř kdekoli jinde si vydělají více peněz. Z toho vyplývá, že bezpečnostní agentury berou prakticky každého a proto je zde málo kvalitních a vzdělaných lidí. Vznikají spousty problémů, které tito lidé nejsou schopni vyřešit a to vrhá stín i na to málo kvalitních pracovníků. Pokud se nezvětší finanční ohodnocení pracovníků, nikdy se nezlepší kvalita prováděné práce.

5. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

5.1. Údaje z dotazníkového šetření

Účel studie

Cílem dotazníkového průzkumu bylo zjistit informace, jak kvalitně jsou vycvičeni pracovníci soukromých bezpečnostních agentur. Tyto informace slouží jako podklad tuto diplomovou práci.

Cíl dotazníkového šetření

Pomocí dotazníkového šetření lze upřesnit současný stav a úroveň výcviku pracovníků bezpečnostních agentur.

Realizátor

Tomáš Cagaš

Cílová skupina šetření

Průzkum byl zaměřen na pracovníky bezpečnostních agentur, kteří se při výkonu své práce mohou dostat do konfliktní situace.

Výsledný soubor

Bylo osloveno 129 pracovníků v soukromých bezpečnostních agenturách. Z toho bylo získáno 86 platných dotazníků.

Zpracování dat

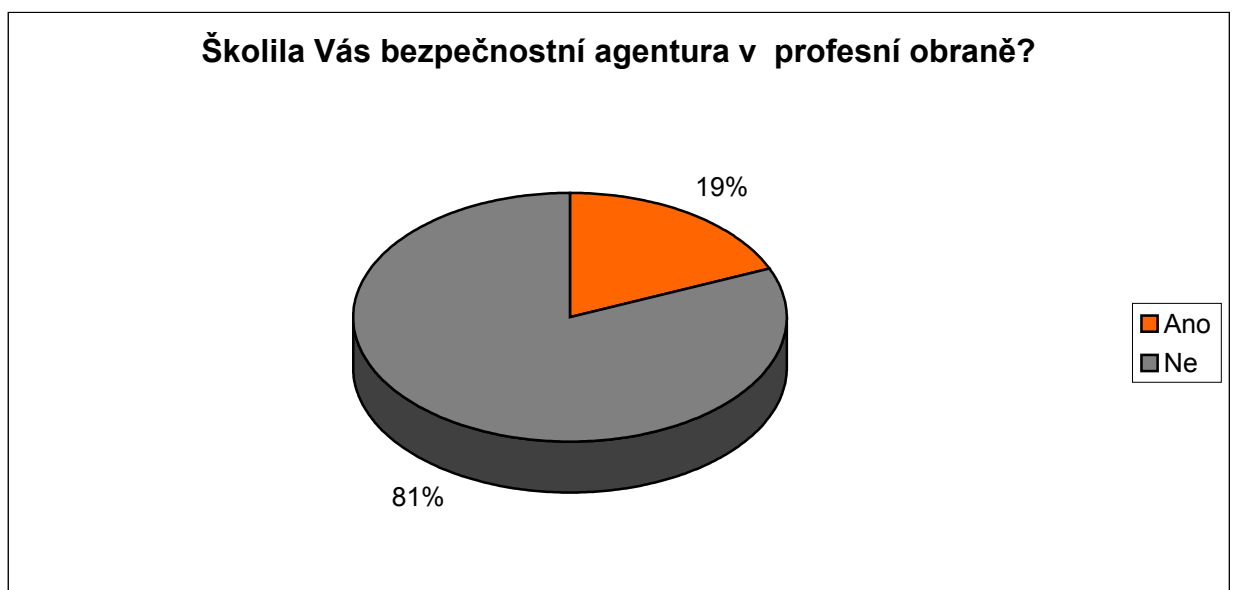
Výsledná data byla zpracována prostřednictvím programů Microsoft Excel a Microsoft Word.

5.2. Zpracované výsledky

Dotazník byl rozdělen na tři hlavní otázky týkajících se současné úrovně výcviku u pracovníků soukromých bezpečnostních agentur. Třetí otázka se v případě kladné odpovědi rozšířila o další tři otázky. Maximální počet otázek se tedy zvýšil na šest.

Ukázka dotazníku je v Příloze P I.

1. Školila Vás bezpečnostní agentura v profesní obraně?

Graf 2: Dotazníková otázka č. 1

Z dotazníkového šetření vyplývá, že z 86 pracovníků v bezpečnostních agenturách, bylo pouze 19% (16 respondentů) školeny bezpečnostní agenturou v profesní obraně.

2. Znáte právní aspekty své práce? (nutná obrana, zadržení, neposkytnutí pomoci, krajní nouze)

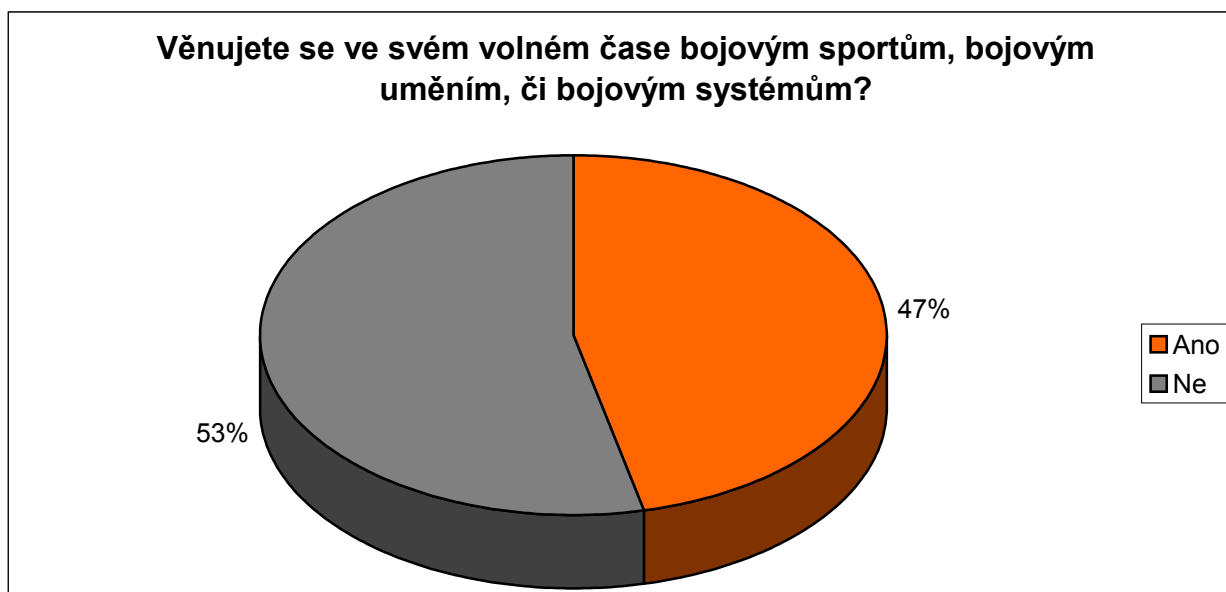

Graf 2: Dotazníková otázka č. 2

Velmi nelichotivý výsledek je, že 57% (49 z 86) z dotázaných pracovníků nezná právní prostředí své práce. Bez těchto důležitých znalostí nebude mít vykonávaná práce nikdy kvalitní výsledky.

Další čtyři otázky jsou zaměřeny na trénink bojových dovedností ve volném čase u pracovníků bezpečnostních agentur. Z těchto informací vyplívá osobní zájem a osobní motivace u pracovníků a jejich dobrovolná chuť se zlepšovat.

3. Věnujete se ve svém volném čase bojovým sportům, bojovým uměním, či bojovým systémům?

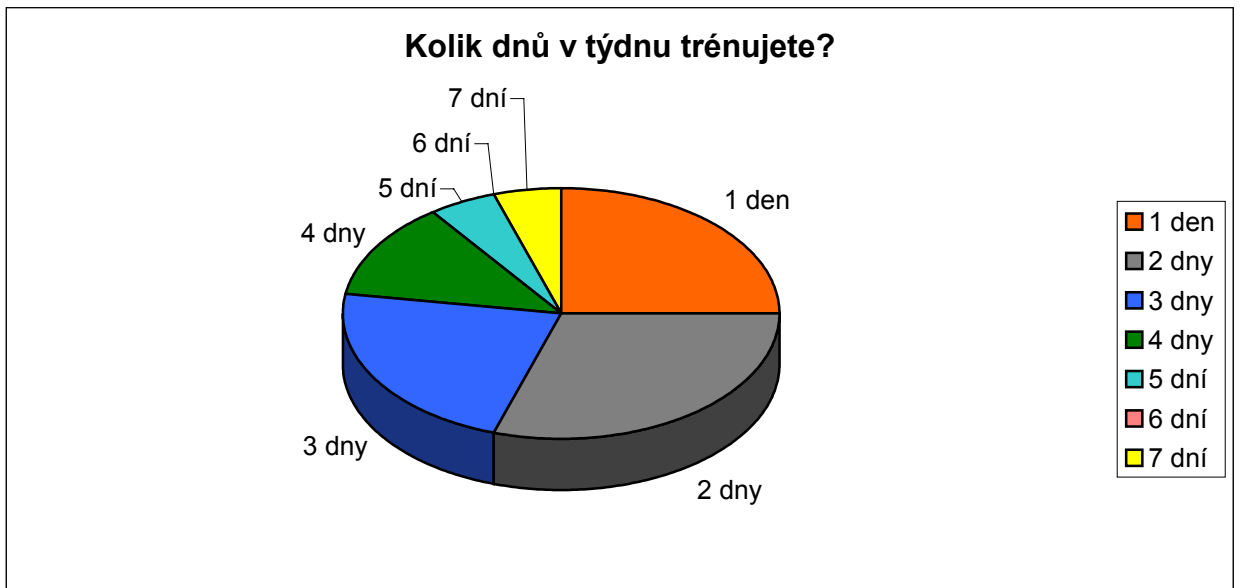

Graf 2: Dotazníková otázka č. 3

Zhruba polovina (40 z 86) dotázaných se ve volném čase věnuje bojovým sportům, bojovým uměním, či bojovým systémům. Výsledky tohoto dotazníkového šetření jsou zkráceny, protože spousta lidí uvádí, že trénují bojové sporty. A to i když byli na tréninku pouze několikrát v životě, nebo navštíví tělocvičnu jednou za dva měsíce.

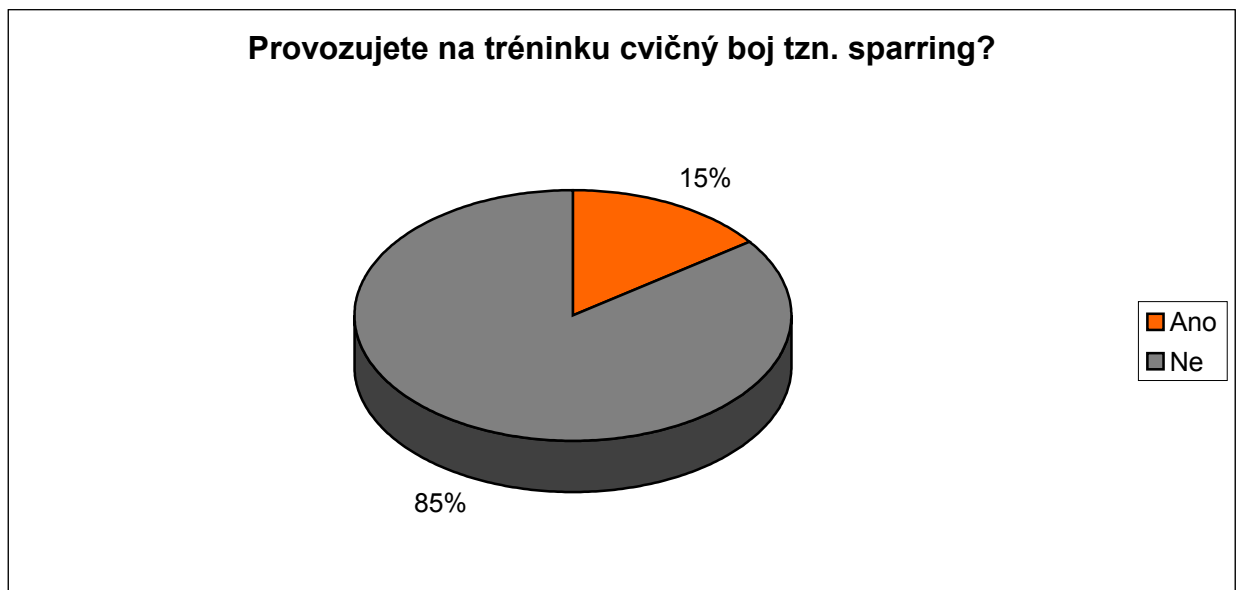
Další údaje vycházejí z dotazníků od čtyřiceti pracovníků, kteří ve volném čase provozují bojové sporty.

4. Kolik dnů v týdnu trénujete?

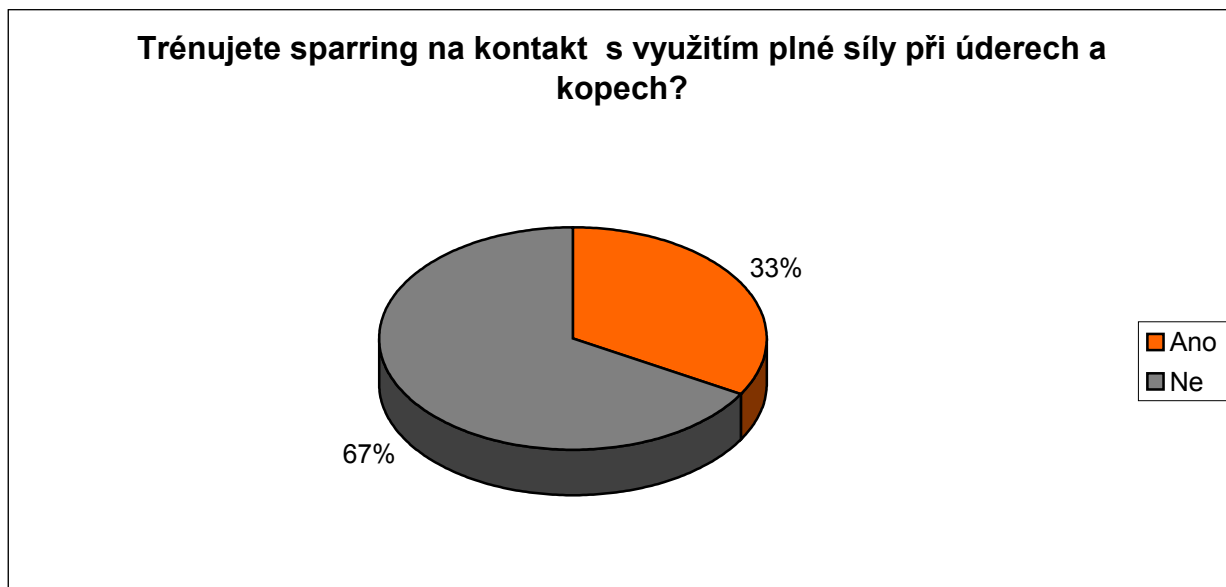
Graf 2: Dotazníková otázka č. 4

Více jak polovina dotázaných trénuje maximálně dva dny v týdnu. To je velice málo, dvakrát za týden se člověk po krátké době výcviku nezlepší. Trénovat třikrát týdně je podle mě minimum, aby si člověk udržel alespoň trochu fyzickou kondici. Zbytek pracovníků se snaží velice zdokonalit a trénuje více jak čtyřikrát týdně.

5. Provozujete na tréninku cvičný boj tzn. sparring?

Graf 2: Dotazníková otázka č. 5

Pouze 15% (6 z 40) pracovníků, kteří cvičí ve volném čase bojové sporty, zahrnují do svého tréninku cvičný boj tzn. sparring. Bez této výcvikové metody se nejde dostatečně zlepšit a rozvinou nejdůležitější faktory boje.

6. Trénujete sparring na kontakt s využitím plné síly při úderech a kopech?

Graf 2: Dotazníková otázka č. 6

Pouze **dva** dotazovaní trénují a cvičně bojují na plný kontakt. Pouze pracovníci, kteří zvládají boj na plný kontakt mají odolnou psychiku a dokáží zvládat stres v konfliktních situacích. Z výsledků dotazníku lze určit, že pouze **2** pracovníci z **86** dotázaných podstupují těžký výcvik a jejich trénink se blíží co nejvíce realitě. Statisticky je to velice malé číslo a proto dotazníkové šetření dokládá tvrzení diplomové práce, že jen malé procento pracovníků v průmyslu komerční bezpečností je dostatečně vycvičeno.

ZÁVĚR

Pracovníci bezpečnostních agentur by měli znát základní paragrafy jako je §29 trestního zákoníku - Nutná obrana, § 76 trestního řádu – Zadržení a dále §28 trestního zákoníku – Krajní nouze. Je velice důležité si uvědomit, že výtržníci vyhledávají konfliktní situace s ostrahou na stadionech, útočí bez zábran a beze strachu z právního postihu, zatímco pracovníci bezpečnostní agentury vstupují do konfliktu se strachem z právního postihu. Ovšem profesní obrana musí být vykonána vždy v souladu se zákonem.

Psychická příprava hraje velice důležitou roli v obraných situacích. Psychická příprava je podceňována ve všech odvětví bojových umění a sportů vyjma profesionálních zápasníků. Zvládat emoce jako jsou stres a strach v krizových situacích se lze naučit. Zdokonalení zvládání rizikových situací lze zlepšit pomocí správného výcviku.

Fyzická zdatnost hraje při profesním zásahu také velkou roli. Sportováním všeobecně zvyšujeme fyzickou kondici, která je tak důležitá pro tento druh práce. Pravidelným cvičením bojových sportů získáme správné návyky, techniky a zkušenosti, které využijeme v reálné konfrontaci. Také si tímto pravidelným cvičením udržujeme a zlepšujeme tělesnou kondici. Pro práci v bezpečnostních službách je v neposlední řadě důležitý profesní výcvik. Ten má za cíl naučit nás správně takticky postupovat a používat techniky vhodné pro tuto práci. Správný výcvik musí obsahovat cvičný boj tzn. sparring, bez kterého se není možno dostatečně zlepšit.

Kvalita výuky je také určena zájmem bezpečnostní agentury pořádat pravidelná školení pro své pracovníky. Kvalita výcviku vždy závisí na osobním zájmu, vědomostech, zkušenostech a dovednostech trenéra. Tato školení by měl provádět kvalifikovaný lektor s dlouholetými zkušenostmi z praxe. V dnešní době velkého růstu bezpečnostních služeb lze narazit na spousty kvalifikovaných lektorů, ovšem mnoho z nich nemá praktické zkušenosti a vše co umí se naučili jen v pohodlí tělocvičny. Je potřeba dávat si pozor na spoustu polopravd, omylů a mýtů, které se v profesní obraně učí. Správný výcvik by se měl co nejvíce blížit realitě.

Bezpečnostní agentury pravidelně prohlašují, že školí své zaměstnance v profesní obraně. Z výsledků z dotazníkového šetření jasně vyplývá, že jen málo bezpečnostních agentur pořádá semináře, kde školí své zaměstnance v profesní obraně. Další šokující fakt šetření je, že více jak polovina dotazovaných pracovníků bezpečnostních nezná právní

aspekty své práce. Neznalost zákona, špatný nebo žádný výcvik, jsou faktory, které vedou k nekvalitně prováděné práci.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

Personnel of security agencies should know the basic paragraphs such as § 29 of the Criminal Code - Necessary self-defense, § 76 of the Criminal Procedure - Arrests and § 28 of the Criminal Code - Emergency. It is very important to realise that the rioters looking for conflict situations with the security in the stadiums, attack without restraint and without fear of legal sanction, while the security personnel of the Agency enter into conflict with the fear of legal sanction. However, professional defense must always be exercised in accordance with the law.

Mental preparation plays a very important role in defensive situations. Mental preparation is underestimated in all the martial arts and sports, except for professional fighters. Managing emotions such as fear and stress in critical situations can be learned. Better management of risk situations can be improved through proper training.

Physical fitness also plays a significant part in professional intervention. Doing sports generally increases physical fitness, which is so important for this kind of work. Regular martial arts exercise gives good habits, technique and experience, we can use in a real confrontation. It also helps with keeping and improving our physical condition. Professional training is as well important for work in the security services. He has to teach us to do well tactically and to use techniques suitable for the job. Proper training must include a practice fighting, so-called sparring, without which it can not be sufficiently improved.

The quality of teaching is also determined by the interest of the security agency to hold regular training for its employees. The quality of training always depends on personal interests, knowledge, experience and skills of the coach. This training should be performed by qualified teachers with many years of practical experience. Today, with the large increase in the security services, it is possible to run into a lot of qualified teachers, but many of them have not practical experience and everything they know was learned only in the comfort of the gym. You need to pay attention for lots of half-truths, myths and mistakes that are taught in professional defense. Proper training should be as close to reality as possible.

Security agencies regularly declare that they train their staff in professional defense. From the results of the survey, we can figure that only few security agencies

organize seminars, where their personnel is taught the habits of professional defense. Further shocking fact of investigation is that more than half of those surveyed by the security staff does not know the legal aspects of their work. Ignorance of the law, bad or no education, are factors that lead to poor quality work carried out.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ADAMS, J. a kol. *Jak přežít v betonové džungli (Street Surfoval)*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Armex, 2001. 357 s. ISBN 80,86244,19,9.
- [2] FIRST, R. BLAHUT, A. *Sebeobrané modelové situace*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie, 1998. 78 s. Skripta1057558.
- [3] KONEČNÝ, Alois. *Sebeobrana a úpolová cvičení pro pokročilé*. 1. vyd. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997. 125 s. ISBN 80,7067,766 - x
- [4] LEVSKÝ, V. L. *500 chvatu sebeobran*. 2. doplnené vydání. Bratislava: Obzor, 1968. 314 s. 1120 / I 66.
- [5] ZÁKON č. 40/2009 Sb.: *Trestní zákoník*
- [6] CAGAŠ, T. *Problematika uplatnění obranné techniky pracovníkem SBS při zabezpečení společenských akcí. [Bakalářská práce]*. Zlín, 2009. Str.13, 23.
- [7] *MujGlock: nutná obrana [online]*. 17.02.2011 [cit. 18.3.2011]. Dostupný z WWW: <http://www.mujglock.com/nutna-obrana.html>
- [8] *MujGlock: krajní nouze [online]*. 17.02.2011 [cit. 18.3.2011]. Dostupný z WWW: <http://www.mujglock.com/krajni-nouze.html>
- [9] *Business center: Zákon o přestupcích [online]*. 2010 [cit. 1.5.2011]. Dostupný z WWW: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx#par2>
- [10] *Ministerstvo vnitra: Divácké násilí [online]*. 2010 [cit. 2.5.2011]. Dostupný z WWW: www.mvcr.cz/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-divackeho-nasili-pdf.aspx
- [11] *Internet: neautorizovaný zdroj*. 2005-2008.
- [12] www.policie.cz
- [13] www.wikipedia.cz
- [14] www.wikipedia.com
- [15] www.sebe-obrana.wz.cz

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

SBS Soukromé bezpečnostní služby

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Klec na fotbalovém stadionu [11]	22
Obr. 2: Teleskopický obušek	31
Obr. 3: Tonfa.....	32
Obr. 4: Taktické postavení ve formaci.....	35
Obr. 5: Obranné postavení [11]	38
Obr. 6: Pivní sprcha [11].....	40
Obr. 7: Vojenské světlice na fotbalovém hřišti [11].....	41
Obr. 8: Konfliktní situace [11].....	44
Obr. 9: Úderové zóny lidského těla	54
Obr. 10: Velmi zranitelné zóny lidského těla	55
Obr. 11: První fáze zadržení	57
Obr. 12: Druhá fáze zadržení.....	58
Obr. 13: Výtržník je zadržen	58
Obr. 14: Vykrytí úderu a následný proti-útok přímým úderem.....	60
Obr. 15: Zakončení kombinace nízkým obloukovým kopem.....	61
Obr. 16: Blokování kopu a včasný protiútok na břicho.....	62
Obr. 17: Zakončení kombinace odkopnutím výtržníka	62
Obr. 18: Bojový postoj s teleskopickým obuškem	63
Obr. 19: Blokování výtržníkovy rány pěstí	64
Obr. 20: Vrácení do bojového postoje.....	65
Obr. 21: Zklidnění výtržníka úderem na stehno	65
Obr. 22: Blokování obuškem výtržníkovu kopu.....	66
Obr. 23: Zklidnění výtržníka úderem na měkkou část ramena.....	67

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Efektivita sebeobran v čase.....	26
Graf 2: Dotazníková otázka č. 1.....	70
Graf 2: Dotazníková otázka č. 2.....	71
Graf 2: Dotazníková otázka č. 3.....	72
Graf 2: Dotazníková otázka č. 4.....	73
Graf 2: Dotazníková otázka č. 5.....	74
Graf 2: Dotazníková otázka č. 6.....	75

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Porovnání nutné obrany a krajní nouze.....	19
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník

Dotazník

Úroveň výcviku u pracovníků soukromých bezpečnostních agentur.

Školila Vás bezpečnostní agentura v profesní obraně?

ANO NE

Znáte právní aspekty své práce?

(nutná obrana, zadržení, neposkytnutí pomoci, krajní nouze)

ANO NE

Věnujete se ve svém volném čase bojovým sportům, bojovým uměním, či bojovým systémům?

ANO NE

Kolik dnů v týdnu trénujete?

1 2 3 4 5 6 7

Provozujete na tréninku cvičný boj tzn. sparring?

ANO NE

Trénujete sparring na kontakt s využitím plné síly při úderech a kopech?

ANO NE